

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2009/10:40

Stenografiska
uppteckningar
2009/10:40

Fredagen den 28 maj

1 § Rättsliga och inrikes frågor

Statssekreterare Magnus Graner

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 23 april 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 3–4 juni 2010

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet öppnat.

Vi hälsar statssekreterare Magnus Graner med medarbetare välkomna. Vi ska börja med hans, det vill säga också justitieministerns, rättsliga frågor. Sedan ska vi gå in på rättsliga och inrikes frågor, migrationsdelarna, med Tobias Billström. Statssekreterare Leif Zetterberg ersätter Åsa Torstensson och ska prata om telekom. Till sist är det energifrågorna med statssekreterare Ola Alterå.

Vi har slopat detta med att muntligt anmäla alla skriftliga samråd vi har haft. Det finns numera i stället en lista som anmäls och som sedan redovisas i protokollet.

Vi har på veckans A-punktsbehandling anmälde avvikande meningar, men det tänkte jag berätta när vi kommer till A-punktlistan på dagordningen.

Vi tar först rättsliga och inrikes frågor med Magnus Graner, och vi börjar med möte i rådet den 23 april. De som har läst den rapporten noggrant kan notera att det var lite speciella omständigheter då – jag har skrivit "under askmolnet" på min lapp. Statssekreteraren kan gärna berätta lite.

Anf. 2 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Vid rådet den 23 april kunde endast 12 av 27 ministrar delta på grund av de trafikproblem i luften som uppstod. För att rådet ska kunna fatta formella beslut krävs minst 14 ministrar, och vissa beslut fick därför hänskjutas till rådsmöten under maj månad, även om samtliga frågor på dagordningen diskuterades.

Vid mötet presenterade kommissionen sitt förslag till handlingsplan för Stockholmsprogrammet. Vidare var man överens om att utvecklingen av SIS II ska fortsätta på grundval av det nuvarande projektet. Man nådde även överenskommelse om en deklaration om förhandlingar mellan EU och USA för att få till stånd ett nytt avtal om informationsutbyte

för att bekämpa och spåra finansiering av terrorism. De formella besluten i dessa frågor fattades den 10 maj.

I övrigt ber jag att få hänvisa till den skriftliga rapporten.

Jag är naturligtvis öppen för frågor, men jag föreslår att vi tar eventuella frågor om just Stockholmsprogrammet, SIS II och informationsutbytesavtalet med USA när jag om en stund återkommer till de frågorna i olika ärenden.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Jag delar helt statssekreterarens förslag i formfrågan. Då ingen har frågor om återrapporten nu lägger vi undan den tills Tobias Billström kommer om en stund.

Vi går in på information och samråd inför mötet i rådet den 3–4 juni.

Jag ska först anmäla att det är rätt mycket Coreperbehandling, därav åtminstone ett återstående tillfälle – det är bra att veta i största allmänhet – men med en generell reservation för att det kan tillkomma saker.

Jag ska också anmäla att socialförsäkrings- och justitieutskotten informerades i går, den 27 maj, och det har förekommit överläggningar. Det är en hel del. Jag anmäler det på respektive punkt som vanligt.

Vi går inte riktigt förbi godkännande av A-punktslistan, för jag ska säga att den fortfarande är öppen för vårt skriftliga samråd. Men det har redan inkommit avvikande meningar från Miljöpartiet på punkterna 2 och 14 och från s, v och mp på punkt 19. – Nej? Punkt 14? Jag har för mig att det är två, och båda gäller Stockholmsprogrammet i princip.

Anf. 4 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

När det gäller Stockholmsprogrammet, handlingsplanen, har vi i socialförsäkringsutskottet en gemensam reservation från s, v och mp, utifrån att vi tycker att man fokuserar på fel delar. Det handlar väldigt mycket om gränskontroller och återvändande i stället för att hitta lagliga vägar in och hur man ser till att skydda mänskliga rättigheter för dem som söker asyl.

Jag vill också säga att man i justitieutskottet har hanterat det processinriktat och inte hade avvikande mening men självklart står bakom de avvikande meningar man hade sedan tidigare när det gäller innehållet i Stockholmsprogrammet.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Dessa avvikande meningar är då noterade och kommer att finnas i protokollet.

I övrigt lämnar jag A-punktslistan utanför dagens sammanträde eftersom vi behandlar den i skrift. Om det är någon som har ytterligare frågor eller kommentarer om A-punkterna går det däremot bra nu i justitieministerdelarna.

Vi går vidare till punkt 3, Initiativ till direktiv om rätt till tolkning och översättning i brottmål. Den frågan är välbekant för nämnden, och det finns en hel del riksdagshistoria att anmäla här.

Vi hade till exempel frågan i EU-nämnden den 16 oktober då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt i rambeslutet. Sedan har Lissabonfördraget som bekant trätt i kraft, och därför blir det i en annan form. Vi informerades den 19 februari. Justitieutskottet har subsidiaritetsprövat

denna fråga inte mindre än två gånger, både den 11 mars, då det såvitt jag förstår gällde rambeslutet som övergått i direktiv, och den 15 april på kommissionens förslag.

Statssekreteraren kan kommentera helt kort vad det är för eventuell skillnad mellan dem. Såvitt jag förstår är det inte så stor skillnad kvar. Någon av justitieutskottets ledamöter kan också gärna ta till orda så att det framgår klart i protokollet varför detta har skett två gånger.

Inte vid något tillfälle fann justitieutskottet att förslaget i sak strider mot subsidiariteten, och det är ju det viktiga.

Nu förväntas en lägesrapport till rådet om förhandlingar mellan institutionerna.

Anf. 6 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Får jag ändå börja med att säga att vi i vanlig ordning inte har fått den skriftliga dagordningen, utan den kommer först nästa vecka.

Om jag då går in på det som fru ordföranden tog upp är det så, som ni vet, att frågan om processuella rättigheter är högt prioriterad. Under vårt ordförandeskap antogs en färdplan för arbetet med processuella rättigheter, och vi uppnådde också en överenskommelse när det gäller ett rambeslut om tolkning och översättning. Lissabonfördraget trädde dock i kraft, och det blev därför nödvändigt att omvandla rambeslutet till ett direktiv. Europaparlamentet fick också medbeslutanderätt. Under våren har därför förhandlingarna pågått mellan rådet och parlamentet.

Vi har nu uppnått en informell överenskommelse om direktivet i en första läsning, vilket är mycket bra. Det innebär att direktivet bör kunna antas inom kort om allt går som det ska.

I frågan om varför det finns två kanske jag får vända mig till Signe Öhman.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Det är också en fråga för riksdagen.

Anf. 8 Kanslirådet SIGNE ÖHMAN:

En kommentar om de här två förslagen. Det är en lite udda situation att det finns två i princip likadana förslag – det är förslag som täcker precis samma frågor. Ni känner till bakgrunden. Det blev nödvändigt att omvandla rambeslutet till ett direktiv i och med ikraftträdandet av Lissabonfördraget.

Det här skedde alltså i december då en grupp medlemsstater, däribland Sverige, lade fram ett förslag till direktiv om tolkning och översättning. Sedan lade kommissionen i mars också fram ett förslag till direktiv gällande samma frågor. Det var någonting som medlemsstaterna då inte önskade. Det var alltså ett konkurrerande förslag. Skälen till att de gjorde det handlade väl helt enkelt om att kommissionen ville ta initiativet i frågan och inte var helt glada över att medlemsstaterna hade utnyttjat sin initiativrätt enligt Lissabonfördraget. Det förslag de lade fram var i princip samma text som de lade fram i juli, det som redan hade förhandlats.

Det som har hänt med det förslaget är egentligen att vi har fortsatt att arbeta med medlemsstatsinitiativet. Både rådet och Europaparlamentet har valt att arbeta med det. Kommissionens förslag har egentligen inte

behandlats, kan man säga. Vi anger att det är en inspirationskälla under förhandlingarna. Men det har helt enkelt inte förhandlats, så det kommer inte att hända någonting med det. Det kommer väl att skrinläggas, antar jag.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Är det någon av justitieutskottsledamöterna som vill kommentera prövningen där? Såvitt vi förstår av vårt underlag var det i och för sig inte några invändningar ur subsidiaritetssynpunkt i något av fallen. Är det någon som vill komplettera detta?

Anf. 10 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Inte mer än att vi i utskottet ansåg att det var tämligen självklart att det här faller in under subsidiariteten.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen om detta.

Vi går vidare till punkt 4, Förslag till direktiv om europeisk skyddsorder. Även den frågan har varit här förut. Vi behandlade frågan i nämnden den 19 februari med stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar. Den var också här den 16 april. Justitieutskottet har dels haft överläggningar i frågan den 9 mars, med stöd för regeringens ståndpunkt plus en kommentar som lades till om rättssäkerhet – det framgår i alla fall av det utsända materialet och kommer också att bifogas protokollet – dels gjort subsidiaritetsprövning den 11 mars, då justitieutskottet konstaterade att förslaget inte strider mot subsidiaritetsprincipen.

Anf. 12 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Direktivet innebär i korthet att hotade personer ska kunna flytta till en medlemsstat utan att förlora rätten till, efter besöksförbud i denna, skyddsåtgärd som utfärdats i en annan medlemsstat. Syftet vid rådsmötet är att nå överenskommelse om hela direktivet. Direktivets tillämpningsområde är den fråga som har hamnat i fokus under förhandlingarna.

Ordförandeskapet förespråkar ett brett tillämpningsområde som omfattar skyddsåtgärder meddelade i olika typer av förfaranden. I syfte att tillmötesgå medlemsstater som vill ha ett mer begränsat tillämpningsområde presenterade ordförandeskapet en kompromiss som behandlades vid det förra RIF-rådet. Sverige ställer sig bakom ordförandeskapets kompromissförslag.

Det svenska systemet kommer i stora delar att falla inom direktivets tillämpningsområde, vilket varit vår målsättning. Några större förändringar av förslaget till direktiv har inte skett sedan sist.

En nyhet finns för situationen när den verkställande staten återoppar en vägransgrund. Den verkställande staten måste då informera den skyddsbehövande om möjligheten att i den verkställande staten ansöka om en skyddsåtgärd enligt den statens nationella lagstiftning.

Vi tycker att förhandlingarna har lett fram till ett acceptabelt resultat. Direktivet skapar ett bra verktyg för att tillgodose en hotad persons behov av skydd när han eller hon vill flytta till ett annat land.

I dag finns inget samarbete mellan medlemsstaterna i dessa frågor. Detta instrument är alltså det första i sitt slag. Det ger ökade möjligheter för hotade personer att röra sig fritt inom EU utan att göra avkall på rättssäkerheten för den person som orsakar fara. Sammanfattningsvis anser vi att förslaget bör stödjas.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

I justitieutskottets protokoll framgår då att det fanns stöd för regeringens ståndpunkt, och det framfördes att i det fortsatta förhandlingsarbetet bör bland annat minimirättigheter för rättssäkerhetsgarantier och rättegångskostnader uppmärksammas särskilt.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Punkt 5, förslag till direktiv om förebyggande och bekämpande av människohandel med mera. Nämnden har behandlat frågan som rambeslut den 27 november med stöd för regeringens ståndpunkt. Justitieutskottet har haft överläggning i frågan den 4 maj med stöd för regeringens ståndpunkt och gjort en subsidiaritetskontroll den 20 maj utan att finna några invändningar.

Anf. 14 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Som vi poängterat många gånger tidigare är arbetet mot människohandel nu som förr en högt prioriterad fråga för regeringen.

Efter mycket intensivt förhandlingsarbete under vårt ordförandeskap nåddes vid RIF-rådet i december en bred samsyn om förslaget till rambeslut mot människohandel från våren 2009. Eftersom den rättsliga grunden för rambeslutet försvann genom Lissabonfördraget presenterade kommissionen i stället i mars 2010 ett förslag till direktiv. Förslaget byggde till allra största del på förhandlingsresultatet för rambeslutet, vilket är ett gott betyg till vårt hårda förhandlingsarbete under ordförandeskapet.

Direktivet är ett viktigt led i kampen mot dem som i olika syften handlar med svaga och utsatta människor, ibland till och med barn, och innehåller många viktiga inslag. Hit hör att direktivet vidgar begreppet människohandel, så att det täcker fler fall än dagens internationella instrument. Bland annat omfattas utnyttjande av tvångsarbete i form av tiggeri samt utnyttjande av brottslig verksamhet. Även avlägsnande av organ omfattas.

Vidare höjs straffen på EU-nivå. För de allvarligaste fallen av människohandel ska maximistraffet ligga på minst tio års fängelse. Det är alltså ett lägsta högsta straff.

Brottsoffren sätts också i fokus genom nya, tydligare regler om hjälp, stöd och skydd för människohandelsoffer. För barn finns krav på särskilda hjälp-, stöd- och skyddsåtgärder.

Vi ser med tillfredsställelse att förslaget till direktiv innehåller effektiva och ändamålsenliga bestämmelser i den viktiga kampen mot människohandel. Regeringen ställer sig bakom förhandlingsresultatet och stöder ordförandeskapets arbete för att uppnå antagandet av en allmän inriktning med detta innehåll.

Anf. 15 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Det är viktigt att regeringen driver på i de här frågorna, så att vi inte tappar tempo, eftersom detta var en av våra stora frågor som vi fick igenom under vårt ordförandeskap.

När jag läser bakgrundspapperen tycker jag att det är en sak som är intressant. Det står på s. 31 i rådspromemorian: Medlemsstaterna ska vidare sträva efter att förebygga människohandel. Bland annat ska de överväga att bestraffa användning av tjänster från människohandelsoffer.

Där är vi då inne på vår sexköpsfråga, om den kommer med i det sammanhanget. Vet ni någonting mer om hur det kommer att förhandlas vidare kring den passusen? Ja, det står i nästa mening just att det kan omfatta personer som köper sexuella tjänster från ett människohandelsoffer.

Anf. 16 JOHAN LINANDER (c):

Det första som jag tänkte på var just att det här faktiskt är ett steg i en riktning som såg väldigt svår ut för bara några år sedan, just att tala om att förhindra efterfrågan av köp av sexuella tjänster från människohandelsoffer.

Men det finns en annan sak som jag funderar på. Ett stort problem i många av de här fallen är att människohandlarna finns kvar också i hemlandet och att familjen på hemmaplan blir hotad. Människohandelsoffret vågar inte göra någonting, för även om man får säkerhet för sin egen person är det inte säkert att familjen hemmavid får det speciellt bra om man avslöjar vem som står för den här människohandeln.

Har det diskuterats vidare hur man kan hjälpa till även i hemländerna, som också kan vara utanför EU, så klart?

Anf. 17 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag kan väl säga rent allmänt att det här direktivet bygger på förhandlingsresultatet från det tidigare instrumentet, och det är ju väldigt positivt. När det gäller detaljfrågorna undrar jag om det inte är bättre att jag lämnar ordet till någon av mina medarbetare.

Anf. 18 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS:

När det gäller den första frågan om hur det här människohandelsrambeslutet relaterar till köp av sexuella tjänster och den bestämmelse som finns i artikel 15 om förebyggande av människohandel menar regeringen att prostitution kan vara en grogrund för människohandel för sexuella ändamål. Och vid kontakter med andra länder är vi mycket tydliga med den här uppfattningen. Men som ni alla väl känner till delar långt ifrån alla länder i EU den svenska synen på prostitution och vikten av att kriminalisera köp av sexuella tjänster. Däremot råder det en väldigt stor enighet om att man måste bekämpa människohandel. Och den svenska regeringen är väldigt engagerad i EU:s arbete för att motverka människohandel. Då har man också lyft fram frågan om kopplingen till efterfrågan på tjänster från offer för människohandel, i det sammanhanget. Men vi bedömer inte att det är möjligt – och det gör inte heller kommissionen – att gå längre än det som just står i artikel 15, att man ska överväga att kriminalisera utnyttjande av tjänster från personer som är människohandlade.

Det var svaret på den första frågan.

När det gäller den andra frågan, om vilket stöd man kan erbjuda familjer till människohandelsoffer som finns kvar i hemlandet, kan man säga att det här direktivet i sig inte omfattar den situationen. Däremot finns det en bestämmelse som talar om att man också ska erbjuda hjälp och stöd till människohandelsoffrens familjer, men då tänker man sig familjen som befinner sig i samma land som människohandelsoffret.

Men jag kan också peka på att man, om det är i beaktandesats 1 eller 2, pekar på att man utöver själva direktivet också ska sträva efter att i samarbete med tredjeländer, alltså icke EU-länder, arbeta förebyggande mot människohandel. Det är väl vad jag kan säga om vilka åtgärder man kan vidta för att stödja offrens familjer som är kvar i hemlandet.

Anf. 19 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Jag har också en detaljfråga. Mina kolleger har nästan tagit upp alltihop, men i rådspromemorian står det i ett stycke ovanför det som Helena Bargholtz tog upp att myndigheterna oftare ska kunna döma vid brott som begåtts utomlands. Min fråga är hur diskussionen har gått vad gäller avgränsningar av typer av brott som har skett utomlands. Jag antar att det inte är sexturism som omfattas i det här fallet, men har diskussionerna gått åt det hållet?

Anf. 20 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag hörde helt enkelt inte riktigt det här med högsta och lägsta straffvärde. Jag tyckte att det lät lite märkligt. Kan statssekreteraren ta det igen?

Anf. 21 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Jag vill bara understryka det som Helena Bargholtz tog upp som står att läsa i rådspromemorian. Vi var nog flera som reagerade just på benämningen: Medlemsstaterna ska vidare sträva efter att förebygga människohandel. Det är väldigt svagt.

Stockholmsprogrammet som togs fram var väldigt tydligt. Här handlade det inte om huruvida man ville eller inte, utan här skulle man göra saker. Det handlar väl mer om ordvalet här. Om det stämmer överens med den ambitionsnivå som kommer att ligga på EU-nivå blir vi nog flera som är lite oroliga.

Anf. 22 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag tror att det är bättre om specialister tar detta. Annars kommer jag att trassla in mig.

Anf. 23 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS:

Jag är lite osäker på om jag uppfattade frågan om jurisdiktion rätt, vad som är avgränsningen och om man tänker sig att det omfattar sexturismen. Krister Hammarbergh får ställa frågan på nytt om jag har missuppfattat den. Men när det gäller jurisdiktion är strävan att man ska gå så långt som möjligt i jurisdiktion.

Här har det varit lite diskussioner om hur långt man ska och bör gå. Det finns olika syn i olika medlemsstater. Men grunden är att man alltid

ska kunna bestraffa alla förövare som befinner sig på ett medlemslands territorium. De förövare som påträffas i Sverige ska kunna bestraffas här. Detta gäller alltså när brottet har begåtts på landets territorium. Man ska också i alla fall kunna bestraffa sina egna medborgare som begår brott, oavsett var brottet begås. Därutöver uppmuntras medlemsstaterna att gå vidare genom att man kan anmäla till kommissionen att man även har jurisdiktion eller domsrätt i andra fall. Det kan vara till exempel när målsägande, alltså offret, är medborgare i medlemsstaten eller har sin hemvist på medlemsstatens område.

Ytterligare en jurisdiktionsgrund som man tar upp är det fall då brottet är begånget till förmån för en juridisk person, till exempel ett företag eller någonting sådant, som har sin hemvist i medlemsstaten. Men eftersom jurisdiktionsregler i olika medlemsländer varierar väldigt mycket har man inte kunnat få till stånd tvingande regler i fråga om alla de här. Däremot är det en tydlig signal till medlemsstaterna om vikten av att kunna utöva sin domsrätt i så stor utsträckning som möjligt.

Jag hoppas att det var svar på Krister Hammarberghs fråga.

Anf. 24 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Det var ett bra svar.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Sedan var det också frågan om det här med straffet, minimi- och maximistraff.

Anf. 26 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS:

Just det. Högsta och lägsta straff – det är en väldigt märklig formulering. Men man kan beskriva det som att man ska ha straffnivåer som i vart fall går upp till ett visst antal års fängelse, som det här är frågan om. Här ska man ha straffnivåer som i vart fall är upp till tio års fängelse. Sedan kan man gå uppåt hur långt som helst. I den utsträckning man reglerar straffnivåer på EU-nivå använder man alltid den lite krångliga konstruktionen.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Men det är alltså ett minimistraff på tio år.

Anf. 28 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS:

Nej, det är lägsta maximistraff. Det är väldigt svårläst. Men det här kommer ni säkert att höra om flera gånger.

Sedan fanns det ytterligare en fråga. Det sades att det var svagt att det bara står att man ska sträva efter att förebygga människohandel. Det här är ett straffrättsligt direktiv, och man kan säga att det är det som är fokus, att man ska tillnärma den straffrättsliga lagstiftningen i EU-länderna och de straffrättsliga reglerna. Jag skulle säga att det är det som gör att den här bestämmelsen kan ses som svag. Men man får inte glömma att det förhållandet att det är kriminaliserat i sig har en förebyggande effekt. Det är liksom huvudfokus för just det här initiativet. Sedan förekommer det många andra initiativ på EU-nivå. Det finns till exempel en människohandelsplan. Den stora mängden andra förebyggande åtgärder förekom-

mer alltså i andra instrument. Här är fokus just det straffrättsliga arbetet. Det är anledningen till den skrivningen.

2009/10:40
28 maj

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Men på ren svenska ska man alltså åka in på minst tio år.

Anf. 30 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS:

Nej, man ska ha straffnivåer som i vart fall når upp till tio års fängelse. Det kan vara från böter upp till tio års fängelse.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Just det, så den översta gränsen måste vara minst tio år.

Anf. 32 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS:

Exakt.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Då är vi med, till och med jag.

Anf. 34 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Det gäller den här knepiga frågan om minimi- och maximistraff. Vi har väl ett minimistraff i Sverige på fyra år? Kan vi behålla det? Det blir alltså ingen skillnad i svensk straffskala?

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Låt oss reda ut minimistraffet också, för nu viskar juristen till vänster om mig: böter. Hur ligger det till med det i Sverige?

Anf. 36 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS:

Normalt arbetar jag inte med det här. Just när det gäller minimistraffet vågar jag inte lova om det är sex månaders fängelse eller vad det är, men i vart fall går det upp till tio års fängelse i Sverige. Vi kommer inte att behöva ändra vårt straffsystem.

Anf. 37 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag kan bara säga att det här är materia som är svår att förhandla om med andra länder, men det är ingen tvekan om att den svenska inriktningen är mycket tydlig. Vi gör så gott vi kan för att det här ska förändras i så snabb takt som möjligt i rätt riktning. Det är ingen tvekan om den ambitionen.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Jag föreslår att vi sambehandlar punkt 6 med punkt 7 som gäller samma fråga, nämligen fördjupat samarbete om tillämplig lag för äkten-skapsskillnad. Här finns det mycket riksdagshistoria. Vi känner igen detta sedan år tillbaka. Senast var det överläggning i civilutskottet den 18 maj med stöd för regeringens ståndpunkt. Som ni minns har vi i samtliga

riksdagspartier varit överens i sak, men konstaterat att alla länder inte håller med oss än.

Subsidiaritetsprövning pågår i civilutskottet med förväntad justering den 3 juni då rådet börjar sitt sammanträde. Jag konstaterar att fristen för subsidiaritetsprövning i de olika länderna fortfarande ligger öppen medan rådet sammanträder. Det förhindrar naturligtvis inte vare sig regering, riksdag eller rådet att tycka under perioden. Jag ber statssekreteraren kommentera detta som är första gången vi hamnar i denna situation sedan Lissabonfördraget trädde i kraft.

Anf. 39 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Förslaget till rådsbeslut som tillåter fördjupat samarbete i fråga om vilket lands lag som ska tillämpas i mål om äktenskapsskillnad lades fram av kommissionen i slutet av mars i år tillsammans med ett förslag till förordning som genomför det fördjupade samarbetet.

Bakgrunden till förslaget är att kommissionen i juli 2006 lade fram ett förslag som innebär att det skulle införas enhetliga regler om vilket lands lag som ska tillämpas i mål om äktenskapsskillnad. I förhandlingarna ifrågasatte Sverige behovet av enhetliga lagvalsregler och motsatte sig regler som innebär att svenska domstolar ska tillämpa ett annat lands lag i vissa mål om skilsmässa.

Anledningen till Sveriges inställning är bland annat att vi lägger vikt vid att äktenskapet bygger på frivillighet och två självständiga och jämställda individers val.

På grund av Sveriges inställning konstaterade rådet i juni 2008 att enhällighet inte skulle kunna uppnås under överskådlig tid. Nio medlemsstater har sedan uppmanat kommissionen att lägga fram ett förslag om så kallat fördjupat samarbete, vilket kommissionen nu gjort. Ytterligare tre länder har senare sagt sig vilja delta i detta. Det är första gången som sagt som regler om fördjupat samarbete tillämpas.

Syftet med behandlingen vid rådsmötet är dels att nå en politisk överenskommelse om förslaget till rådsbeslut, dels att nå en principöverenskommelse om huvuddragen i den föreslagna förordningen.

Det här ärendet är som sagt speciellt eftersom det är första gången som man ska göra detta. Europaparlamentet ska godkänna bemyndigandet att inleda ett fördjupat samarbete, men i den efterföljande frågan om själva förordningens innehåll har Europaparlamentet bara yttranderätt.

I syfte att underlätta Europaparlamentets ställningstagande till om ett fördjupat samarbete ska få inledas vill ordförandeskapet att rådet ska ge Europaparlamentet en bild av hur man ställer sig till kommissionens förslag till förordning. Därför är avsikten att rådet vid rådsmötet ska ange vad som i dagordningen kallas en allmän riktlinje om huvudaspekter i förordningen.

Vi utgår från att inga uttalanden görs i fråga om subsidiaritetsbedömningen. Rådet kan självfallet inte fatta några bindande beslut innan de nationella parlamenten har fått säga sitt.

Sverige kommer inte att ha några synpunkter på förordningens innehåll eftersom vi inte ska delta i det fördjupade samarbetet.

Anf. 40 ANTI AVSAN (m):

Civilutskottet har tidigare gett regeringen stöd för standpunkten att stå utanför samarbetet, och det är en naturlig följd av inställningen till ursprungliga Rom III.

Jag ska först uppehålla mig vid frågan om ett beslut om fördjupat samarbete. Där har förslaget till rådsbeslut ifrågasatts av, om jag räknat rätt, elva medlemsstater. Man har vänt sig till den konsekvensanalys som har gjorts av kommissionen. Uppenbarligen har man begärt in ett skriftligt yttrande från rådets rättstjänst för en ytterligare analys av konsekvenserna.

Mina tre frågor till att börja med är: I vilka delar har konsekvensanalysen ifrågasatts? Vilka är invändningarna? Har man i förekommande fall bemött invändningarna så här långt?

Anf. 41 BÖRJE VESTLUND (s):

Det blir väldigt många saker av lite principiell karaktär allihop som ska hanteras samtidigt. För det första: Kan man behandla ett förslag i sak innan man har klarat ut subsidiaritetsprocessen? Det är intressant i sig. Det kan man alltid ha ett längre resonemang om. Det finns inget formellt hinder för det, och det kanske vi inte ska ha heller. Det kan krångla till framtida processer. Det är det ena som är intressant i det här, och det vore bra om statssekreteraren kommenterade det lite grann.

Det andra som man kan fundera på – det är ingen tvekan om att vi är totalt eniga i Sveriges riksdag – är: Vad blir konsekvenserna om det blir ett normalt förhållande att några länder går före? Det var en av de mer kontroversiella punkter som vi i Sverige hade lite svårt att ställa oss bakom under processen, men vi gick med på det därför att man skulle få ihop hela Lissabonfördraget. Konsekvensanalysen av detta är fortfarande inte riktigt utredd.

Jag kan instämma i vad Anti Avsan säger om det rättstjänsten har svarat på och vilka konsekvenser det får för staterna. Det är flera olika frågor på en och samma gång som allihop är principiellt väldigt intressanta.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Då kan jag haka på att jag och kansliet ägnade större delen av veckan åt de konstitutionella aspekterna av detta, som är principiellt intressanta och kommer att bli föremål för diskussion även mellan de nationella parlamenten, som för övrigt sker i övermorgon. Då kommer vi säkert att återkomma om det.

Det är dock viktigt att redan nu slå fast för Sveriges riksdags del – vi var överens om Lissabonfördraget som sådant – att även om möjligheten till fördjupat samarbete finns gäller fortfarande den befogenhetskatalog som vi tyckte var viktigt att få med i Lissabonfördraget. Man får inte fördjupa samarbetet om precis vad som helst och kalla det EU sedan. Kontrollen av att befogenhetskatalogen följs ligger hos alla 27. Det är för det subsidiaritetskontrollen är ett instrument.

Jag vill skicka med att vi håller ögonen på detta från Sveriges riksdag. Av det som statssekreteraren berättade inledningsvis låter det dock som att vi inte är förhindrade att förhålla oss till regeringens standpunkt i

dag, särskilt som rådet inte skulle fatta bindande beslut medan fristen pågår.

Anf. 43 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Två saker inledningsvis: För det första har vi redan förankrat en ståndpunkt här, att Sverige inte ska delta i det så kallade Rom III-samarbetet, men vi ska heller inte förhindra andra att gå vidare. Det är den grund som vi redan har förankrat i riksdagen.

Det andra är mer en praktisk synpunkt. Det här är enormt intressanta frågor. Vi är vid en mycket viktig punkt i europeisk utveckling, men vi måste också vara praktiska. Det är en fråga för ordföranden att avväga hur mycket det här ska bli en seminarieövning i Europarätt och i vilken mån vi ska gå vidare. Det finns alla förutsättningar att göra detta till en prövning av allt, i det närmaste hela fördraget.

Jag tror att vi måste fundera lite på var vi står och försöka begränsa våra yttranden så mycket det går, annars blir det helt ohanterligt.

Anf. 44 Rättssakkunniga JENNY WULKER ROOS :

Det är som sagt snåriga frågor, och det är första gången som det fördjupade samarbetet är tänkt att tillämpas. Det har gått väldigt fort. Det var först i slutet i mars som förslagen kom, och nu ska de upp på rådet redan nästa vecka. Det har fått till följd att tiden för subsidiaritetsprövning inte har gått ut.

Det som ordförandeskapet är mån om är att så snabbt som möjligt nå en politisk överenskommelse om man ska gå vidare. Sedan är man också medveten om att det krävs Europaparlamentets godkännande för förslaget, och vad gäller innehållet i förordningen är det tänkt att förhandlingarna ska fortgå.

Vad gäller de länder som har ifrågasatt konsekvenserna har det varit flera diskussioner om det. Man har klagat på att kommissionen i sitt förslag i princip hänvisar till den konsekvensanalys som gjordes inför det ursprungliga förslaget 2006. Det var en annan situation. Då skulle det här vara en förordning som skulle tillämpas av alla medlemsstater. Man pekade på rättssäkerhet och förutsebarhet och så vidare. Men då påpekade man i länderna att det inte utretts vad det fördjupade samarbetet får för konsekvenser för till exempel acquin och den externa kompetensen för de länder som deltar respektive inte deltar och även hur processen ser ut fram tills beslutet har fattats.

Rådets rättstjänst var på Coreper förra veckan och framförde muntligen några aspekter. Ordföranden ville att man skulle komma med ett skriftligt yttrande inför rådets möte. Jag såg sent i går kväll att det kom ett skriftligt yttrande från rådets rättstjänst och som jag har ögnat igenom. Men det är i princip det man sade muntligt. Man tar upp några av de här frågorna. Man säger bland annat att det fördjupade samarbetet kommer att binda de länder som är med. Det kommer att omfatta deras externa kompetens, däremot inte de medlemsstaters som inte är med.

Man tar upp frågor om att de länder som säger sig ansluta kan göra det fram till dess att rådet lämnar över frågan till Europaparlamentet för godkännande. Man säger: Vi trodde inte att det var en del av acquin på så sätt att om man ska gå med i EU måste man ansluta sig till det här.

Vi ska kanske skicka över det till nämnden; vi får analysera det närmare. Men detta är några av de frågor som länderna har tagit upp.

2009/10:40
28 maj

Anf. 45 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Jag vill ha klargjort om jag har förstått det rätt. Om en svensk medborgare åker till ett land som har en annan tillämpning än vad Sverige avser att ha kommer den medborgaren, om man gifter sig där med en person från tredjeland, att kunna drabbas av det landets lagstiftning. Det följer alltså inte medborgarskapet vilken lagstiftning som gäller, utan det är lagen i det land man bor och är gift i, eller?

Anf. 46 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag tror att man kan svara ganska enkelt på den frågan utan att ge sig in på hur de här reglerna rent konkret slår i det enskilda fallet. Avsikten och det som det kommer att bli för svenskt vidkommande är att det inte kommer att bli någon skillnad jämfört med hur läget är i dag. Sedan kan läget i dag vara det att medborgarskap, bosättningsort och alla möjliga faktorer påverkar hur detta slår. Men om vi står utanför här kommer det inte att bli någon skillnad för svenskt vidkommande. Med svenskt vidkommande avses i förekommande fall svenska medborgare, bosatta i Sverige, as the case may be.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

I Sverige får man skilja sig om man känner att man måste.

Anf. 48 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Hur blir det för en svensk medborgare som bosätter sig i Paris och gifter sig med en person från Iran till exempel?

Anf. 49 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Det är det som är lite problematiskt. Vi kommer att kunna ha en oändlig mängd exempel. Vitsen är att för svenskt vidkommande blir det ingen skillnad jämfört med i dag.

En svensk medborgare som bor i Frankrike, är gift med en iranier som en gång har bott i Tyskland och har mostrar där är redan i en internationell miljö. Det påverkar självklart vilka möjligheter och begränsningar man har i sitt liv, men det blir ingen skillnad för den här personen genom det här regelverket. Det är det som är vitsen.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Vi är fortfarande överens om att inget annat land får tycka att man inte får skilja sig i Sverige? Det är väl det viktiga.

Anf. 51 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Right to the point.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Som Börje Vestlund så riktigt påpekade är det viktigt att skilja på subsidiaritet och sak. För nämndens del finns även förhandlingssamrådsaspekten. Såvitt jag förstår av underlaget, framställningarna och

frågorna som uppkommit har vi tillräckligt med information för nämndens besluts- och förhandlingssamråd, åtminstone i sakfrågan, efter överläggningarna i civilutskottet och framställningar från regeringen. Skicka gärna över papperet från rådets rättstjänst, så kan vi sprida det bland oss i det här kanske pilotfallet. Det är väl bra om det kommer EU-nämndens kansli till del, så kan man titta på det om man vill.

Det här innebär att vi kan förhålla oss till sakfrågan och regeringens position inför rådet. Därtill ligger subsidiaritetsfrågan kvar i civilutskottet till dess att den är färdig. Skulle den leda till något oväntat får vi väl hantera det på torsdag, för då har vi flera timmar på oss innan det ska fattas beslut i rådet. Men det stör som sagt inte rådets behandling här, och det gäller dessutom samtliga medlemsländers parlament.

Vi har nu att förhålla oss till vad regeringen tycker i sak, nämligen att de som vill ha det här får väl gå vidare om de vill, enkelt uttryckt. I den frågan har jag inte hört några invändningar från några partier utan konstaterar att riksdagen genom EU-nämnden fortfarande är brett överens om att stödja denna ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 8 angående arvsintyg. Även den här frågan är välbekant, det vill säga att vi jobbade med arv och testamenten inom den sista koordinerade subsidiaritetschecken under svenskt ordförandeskap. Den avslutades den 8 december i civilutskottet utan invändningar i subsidiaritetsfrågan. Sedan dess är frågan rent tekniskt ny, eftersom det nu kommer ett förslag till förordning.

Anf. 53 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Förhandlingar med anledning av kommissionens förslag till förordning om gränsöverskridande arvsfrågor har pågått sedan hösten 2009. Syftet med förslaget är att göra det mer förutsägbart för enskilda vad som händer i gränsöverskridande arvsärenden och att förenkla hanteringen av dessa ärenden. Förordningen ska nu diskuteras vid rådsmötet för att nå en politisk överenskommelse om vissa riktlinjer för det fortsatta förhandlingsarbetet.

Sverige välkomnar att ett förslag till EU-instrument om gränsöverskridande arvsfrågor har lagts fram, eftersom det finns ett reellt praktiskt behov av EU-regler på området. Förslaget rymmer dock flera komplicerade frågor som kräver noggranna överväganden. I detta tidiga skede i förhandlingsarbetet är det inte möjligt eller lämpligt att ta slutlig ställning i vissa frågor eftersom de olika frågorna hör ihop.

För att nå ett bra resultat är det nödvändigt att ha ett helhetsperspektiv och att skynda långsamt. Det är därför positivt att ordförandeskapets förslag till riktlinjer utformas i denna anda. Riktlinjerna är allmänt och öppet hållna och låser inte fast förhandlingarna i något läge.

Ordförandeskapet föreslår i korthet att rådet dels ska bekräfta målet att uppnå ett brett instrument, dels sträva efter att undvika parallella förfaranden och tillämpningar av olika lagar på samma kvarlåtenskap. Vidare föreslås att rådet bekräftar principen om att det ska finnas ett visst utrymme att välja tillämplig lag. Det föreslås också att rådet bekräftar behovet av fortsatt arbete med behörighetsreglerna och att hemvistprincipen ska vara en utgångspunkt i detta arbete.

Vi tycker att riktlinjerna är rimliga. Vi har under arbetet fått gehör för synpunkter som gått ut på att få till stånd mer flexibla skrivningar för att

Anf. 54 ANTI AVSAN (m):

Fru ordförande! Till att börja med kan jag anknyta till det som har varit uppe tidigare, möjligen också här i EU-nämnden, nämligen frågan huruvida förordningsförslaget tangerar familjerätten eller inte. Där har Sverige tidigare angivit att i vart fall delar av arvsrätten har familjerättslig betydelse. Jag vet inte om det har skett någon ändring i uppfattningen där. Uppenbarligen har det kanske inte gjort det. Men jag vill ändå fråga om det.

Den andra frågan anknyter till den svenska ståndpunkten. Där anges att utgångspunkten för arbetet med förslaget bör vara att medlemsstaternas materiella rätt inte ska påverkas. Och det är väl ganska naturligt, för det skulle i så fall underlätta med tanke på hur successionsrätten ser ut i Europa, att den är indelad i olika rättsfamiljer. Finns det några tecken på att det fortsatta arbetet kommer att innebära att den materiella rätten påverkas nationellt?

Anf. 55 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag tror att ni får bäst information från rättssakkunniga Jenny Wulker Roos.

Anf. 56 Rättssakkunniga JENNY WULKER ROOS:

Det är inte jag som handlägger det här ärendet, men jag ska försöka svara i alla fall. Vad gäller familjerätten vet jag att vi har uttryckt den i faktapromemorian. Man får se efter hand hur förhandlingarna fortgår, som jag har förstått det.

Vad gäller den nationella rätten kan jag egentligen inte svara något annat än att inriktningen är att man inte ska ändra den. Jag förutsätter att det är så förhandlingarna ska gå.

Anf. 57 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Enkelt uttryckt kan man säga att det är en kontroversiell ståndpunkt i Europa att arvsrätten är en del av familjerätten. Redan där ser vi att vi har ett problem. Eller problem? Vi har ett enormt fint fält för juridisk debatt.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Då är vi klara med våra överläggningar på den här punkten. Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går nu vidare till den icke lagstiftande verksamheten och punkt 10, där det förväntas en debatt om inre säkerhet. Ett papper är utsänt till nämndens ledamöter. Frågan behandlades i nämnden senast den 19 februari, då med stöd för regeringens ståndpunkt men med avvikande meningar från v och mp.

Anf. 59 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Riksdagen har som sagt tidigare informerats om EU:s interna säkerhetsstrategi som antogs av rådet i februari. Ordförandeskapet har nu initierat en debatt om strategin som ska hållas vid RIF-rådet i juni. Av-

sikten med debatten är något oklar, men vi har fått besked om att den inte ska leda till några rådsslutsatser.

Som underlag för debatten har ordförandeskapet presenterat den så kallade Madridrapporten. Rapporten är en sammanfattning av de aktuella hot och utmaningar som EU:s säkerhet står inför i dag, baserat på redan befintliga strategiska dokument från bland annat Europol och Frontex.

I sak har inget förändrats sedan säkerhetsstrategin antogs i februari. Sveriges handlingslinje är därför densamma som tidigare. Strategin och den efterföljande Madridrapporten utgör en bra grund för det fortsatta arbetet med att stärka EU:s gemensamma säkerhet. Strategin ligger också väl i linje med Stockholmsprogrammet. För svensk del är det viktigt att Stockholmsprogrammets fokus på rättssäkerhet och integritetshänsyn får fullt genomslag i det fortsatta arbetet.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Vi går vidare till punkt 11, Diskussionsunderlag från samordnaren av kampen mot terrorism. Ett sådant dokument är utsänt. Vi lyssnar lite på statssekreteraren för att höra vad rådet ska göra med det här. Hur mycket politiskt innehåll det blir i en sådan diskussion styr sedan hur nämnden bör förhålla sig till detta.

Anf. 61 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Sedan flera år tillbaka har EU en övergripande strategi mot terrorism. EU:s antiterrorismsamordnare har bland annat till uppgift att rapportera om implementeringen av den strategin och EU:s övergripande antiterrorismarbete.

Antiterrorismsamordnaren, Gilles de Kerchove, vill nu uppmärksamma rådet på ett antal frågor särskilt mot bakgrund av Lissabonfördraget och Stockholmsprogrammet. I sitt diskussionspapper beskriver antiterrorismsamordnaren i huvudsak fyra utmaningar. De handlar om att skapa bättre hotbilda-bedomningar, att förbättra säkerheten inom transportsektorn, att studera problematiken med resande till och från konflikt-regioner och att bättre sammankoppla vad som benämns som den inre och yttre säkerheten. Till varje punkt har han kopplat ett antal förslag på vad som kan göras för att möta dessa utmaningar. Regeringen välkomnar den uppdatering och rapportering som sker till ministrarna.

Vad gäller de rekommendationer som ges är det upp till det inkommande ordförandeskapet och kommissionen att presentera eventuella konkreta åtgärdsförslag att ta ställning till.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Det låter som en informationspunkt för vår del. Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 12, EU–USA 2010: Uttalande om bekämpande av terrorism. Nämndens ledamöter fick ett underlag i går. Och det finns en deklaration.

Det kom tidigare under våren ett förslag till uttalande på det informella RIF-rådet, inför vilket det inte var samråd i riksdagen, för det är det ju inte inför informella RIF-möten. Däremot informerades nämnden

Anf. 63 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

EU och USA har under tidigare år antagit flera deklarationer och uttalanden om det internationella samarbetet i kampen mot terrorism. Det gjordes bland annat efter försöket att spränga ett flygplan på väg från Amsterdam till Detroit och efter att USA bestämde att stänga lägret på Guantánamo. Så sent som den 3 maj i år greps en person för att ha försökt spränga en bomb placerad i en bil på Time Square i New York.

Mot denna bakgrund har det nu föreslagits en ny deklaration från EU och USA om hur vi bör samarbeta internationellt i kampen mot terrorism. Deklarationen inleds med att återigen slå fast att samarbetet vilar på de gemensamma grundläggande värderingarna om frihet, demokrati och respekt för folkrätten. I flera sammanhang upprepas att terrorismbekämpning ska bedrivas på ett sätt som överensstämmer med dessa värderingar.

I deklarationen pekar man på olika åtgärder som behövs för att möta nuvarande hot. Dessutom lyfter man fram att vi fortsatt behöver anstränga oss för att på lång sikt minska detta hot genom att bland annat upprätthålla och förbättra tillämpningen av rättsstatens principer. Det pekas också på den stora roll som det civila samhället har att spela för att minska grogrunderna för våldsam radikaliserings.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 13, Utkast till europeisk pakt för kamp mot den internationella olagliga narkotikahandeln. I den här frågan informerades nämnden senast den 19 februari. Underlag är utsänt.

Anf. 65 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Fru ordförande! På initiativ från ordförandeskapet har ett förslag till en europeisk pakt för kampen mot den internationella olagliga narkotikahandeln lanserats. Sverige välkomnar detta initiativ och stöder de förslag till åtgärder som förs fram.

Förslaget till pakt utgör bland annat en konkret tillämpning av Stockholmsprogrammet, och strategin för inre säkerhet i EU som rådet har antagit. Syftet med förslaget är att stärka samordningen mellan medlemsstaterna och EU:s institutioner och byråer för att kunna garantera enhetlighet i åtgärderna mot den olagliga narkotikahandeln. Det handlar alltså om att samla EU:s resurser och fokusera på identifierade gemensamma projekt.

Åtgärderna i förslaget fokuserar främst på att bekämpa kokainhandeln från Västafrika, heroinhandeln från Balkan och på att strypa narkotikakartellernas tillgångar.

I förslaget står det att man kommer att lansera ett liknande initiativ rörande syntetisk narkotika nästa år. Det tycker vi är viktigt från svensk sida eftersom det är en form av narkotika som vi i Norden är särskilt drabbade av.

Anf. 66 MARYAM YAZDANFAR (s):

Fru ordförande! Jag vill ta upp den fråga som vi hade uppe i utskottet i går. Vi har en politisk enighet i Sverige om att vi vill behandla alla typer av narkotika på samma sätt och inte särskilja tung och lätt narkotika, som man gör på många platser i Europa, och att också bekämpningen av cannabis är viktig. Det känns viktigt att få det fört till protokollet.

Anf. 67 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Det här ärendet har tagits upp och diskussioner har förts ett antal gånger. Och initiativet är ju lovvärt, som sägs. Blir det något konkret resultat? Hur förs förhandlingarna här?

Anf. 68 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Är att strypa tillgångar detsamma som att kunna beslagta tillgångar? Det vore väldigt bra om man kunde beslagta tillgångarna från de kriminella ligorna.

Anf. 69 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Ja, så kan man väl uttrycka det. Det är så att säga olika sidor av detta. Men det är väl alldeles klart att det är kolossalt viktigt att, som Krister Hammarbergh är inne på, ha en bred syn på detta och behandla hantering av alla former av narkotika på ett likartat sätt. Jag vet inte om vi har några mer detaljerade upplysningar.

Anf. 70 Internationelle chefsförhandlaren LARS WERKSTRÖM:

Jag kan bara kommentera statusen på det här dokumentet. Det är närmast att ses som en politisk viljeyttring och kraftsamling mot, i detta fall, inflödet av kokain från Sydamerika via nordvästra Afrika. Effekterna av det ser man i en massa olika sammanhang, i polissamarbetet, i det rättsliga samarbetet och i straffrättslagstiftningen. Men dokumentet som sådant medför inte några bindande åtaganden att göra något specifikt i dag.

Anf. 71 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Jag är lite osäker på vad det betyder att strypa tillgångarna.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Kan vi få det ytterligare preciserat?

Anf. 73 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Att ta ifrån människor de pengar som de illegalt har tillskansat sig genom brottslig verksamhet är ett annat sätt att uttrycka samma sak.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens standpunkt.

Vi går vidare till punkt 14 om TFTP-avtal med USA. Eftersom det står "eventuellt" börjar vi med att ta reda på om frågan står på dagordningen.

En annan bokstavskombination som används i detta sammanhang är Swift, och det känner alla igen. Senast den frågan var i nämnden var den 16 april för samråd. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt men anmälades avvikande mening från v och mp. Därefter hade vi skriftligt samråd på kompletterande material den 23 april. Även då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt men anmälades avvikande mening från mp.

Frågan är om det finns något avtal att förhandla om, för det har i alla fall inte vi sett ännu.

Anf. 75 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Såvitt vi vet kommer det att tas upp. Som ni kanske minns antog rådet den 10 maj förhandlingsdirektiv avseende ett avtal om informationsutbyte mellan EU och USA om finansiella meddelanden från företaget Swift. Vi har flera gånger tidigare talat om detta avtal.

Det tillfälliga avtal som rådet antog förra året kom aldrig att tillämpas eftersom Europaparlamentet röstade nej av olika anledningar. Europaparlamentet är dock inte helt emot ett avtal. EU:s medlemsstater beslutade att ett nytt försök ska göras. På uppdrag av rådet förhandlar därför kommissionen för närvarande med USA. Förhandlingarna sker enligt de direktiv som kunde antas i början av maj och som EU-nämnden fick information om den 16 april.

Förhandlingarna kommer inte att vara avslutade före RIF-rådet. Vi har heller inte tagit del av något utkast till avtal. I stället förväntar vi oss att kommissionen ger information om hur förhandlingarna går. Vi återkommer när vi har mer information.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Jag kommer precis som vanligt att lämna ordet fritt, men det finns inget underlag att fatta beslut på. När alla har talat färdigt kommer jag att tacka för informationen och be regeringen att återkomma för eventuellt skriftligt samråd om det kommer något skarpare att förhålla sig till.

Anf. 77 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Fru ordförande! Jag har inga problem med att vi ska kunna lämna ut uppgifter, men det jag inte har fått riktigt klart för mig är vilka konsekvenser det kan få för svenska medborgare och svensk lagstiftning. Vi ser fram emot mer information om vad det konkret innebär och någon typ av konsekvensanalys för svensk del om ett sådant här avtal ska fram.

Anf. 78 BODIL CEBALLOS (mp):

Det här är något som vi har motsatt oss hela tiden och kommer att fortsätta att motsätta oss. Vi vill bara tala om det redan nu.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Det går utmärkt, och nu står det i protokollet.

Anf. 80 Ämnesrådet ANNA-CARIN SVENSSON:

Eftersom vi inte vet exakt hur avtalet ser ut är det svårt att svara på vad det får för konsekvenser. Som vi ser det nu finns det dock inga lagstiftningsmässiga konsekvenser för Sverige och inga egentliga ytterligare

konsekvenser för svenska medborgare annat än att utlämnandet av dessa uppgifter, som ju sker redan i dag, kommer att ske på ett mer rättssäkert sätt. Det är vad vi kan säga i nuläget.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Vi lär återkomma till frågan, men jag tackar för informationen så här långt. Vi går vidare till en punkt som det står både Ask och Billström på men som enligt mina noteringar föredras av statssekreterare Graner, nämligen punkt 15. Stämmer det?

Anf. 82 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Här hänvisar jag till den skriftliga informationen.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Det går bra. Det är en informationspunkt för vår del. Jag finner att ingen har några frågor angående detta, så jag tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 18 om slutsatser om förenklad inresa för medborgare i EU över yttre gränser. Här är underlag utsänt. Senast frågan var i nämnden var den 19 februari då det fanns majoritet för regeringens ståndpunkt men anmäldes avvikande mening från s, v och mp.

Anf. 84 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Fru ordförande! Det spanska ordförandeskapet presenterade i april ett utkast till rådsslutsatser om förenklad inresa för EU-medborgare vid EU:s yttre gränser. Rätten till fri rörlighet för EU:s medborgare kräver att tekniken utvecklas för att skapa snabba gränspassager. Flera medlemsstater har redan utvecklat eller håller på att utveckla så kallade automatiserade gränskontroller. Detta innebär att resenären kan välja att vid gränsen passera en automatisk sluss där resenärens identitet verifieras genom att de biometriska kännetecknen hos resenären matchas mot de biometriska uppgifterna i passet.

Rådsslutsatserna är allmänt hållna och syftar främst till att främja enhetlighet bland medlemsstaterna, om och när de väljer att använda sig av automatiserade gränskontrollsystem, främst vad gäller den tekniska lösningen. Det är med andra ord upp till varje medlemsstat om man önskar inrätta sådana passager. Det förespråkas även att den säkerhet som de biometriska passen erbjuder, som alla medlemsstater nu utfärdar, används på bästa möjliga sätt. Utvecklingen och användningen av ny teknik möjliggör en effektivisering för medlemsstaterna genom att de kan fokusera sina gränskontrollresurser där de bäst behövs. Texten är väl balanserad, och regeringen stöder utkastet till rådsslutsatser.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Är det någon som önskar ordet? Jag finner inte så. Rent tekniskt är detta en beslutspunkt, och jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 19, Anslutning till Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Här finns det mycket riksdagshistoria, dels i behandlingen av Lissabonfördraget, dels överlade konstitutionsutskottet om detta den 20 maj då

Anf. 86 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Diskussionen om förhandlingsmandatet angående EU:s anslutning till Europakonventionen har fortsatt med hög intensitet sedan RIF-rådet i april. Inför rådsmötet redogjorde vi för de tre huvudfrågor som dittills föranlett mest ingående diskussioner i arbetsgruppen och Coreper, det vill säga den så kallade medsvarandemekanismen, EU-domstolens ställning och frågan om vem som ska utses till förhandlare. Dessa frågor har även därefter varit det som förhandlingarna kretsat kring.

Som vi har framhållit tidigare anser vi att någon form av medsvarandemekanism bör införas. Det innebär att när ett klagomål rör både EU och en medlemsstat bör båda dessa kunna uppträda som svarande och ta ansvar för åtgärder som har sin grund i unionsrätten.

När det gäller EU-domstolens roll är vår utgångspunkt att den ordning som gäller enligt fördragen, främst genom reglerna om förhandsavgörande, torde vara tillräckliga för att bevara EU-domstolens behörighet som uttolkare av unionsrätten. Alla medlemsstater är dock inte av samma uppfattning. Flertalet vill ha en kompletterande mekanism för att säkerställa att det alltid finns möjlighet att göra en intern kontroll av rättsakts förenlighet med unionsrätten innan Europaparlamentet utför sin externa kontroll av förenligheten med konventionen.

Vi kan acceptera en kompromiss som innebär att en sådan möjlighet skapas förutsatt att den inte leder till oproportionerligt negativa konsekvenser för enskilda klagande, till exempel en orimlig fördröjning av målens handläggning. Vi gör bedömningen att mekanismen skulle behöva användas i ytterst få fall.

Vi stöder vidare förslaget att kommissionen ska utses till EU:s förhandlare. Det är här även av betydelse att det i mandatet anges att förhandlaren ska bedriva förhandlingarna i samråd med en särskild expertkommitté som kommer att bestå av representanter för medlemsstaterna.

Anslutningsfrågan diskuterades så sent som i går i Coreper. En bred enighet nåddes mer eller mindre rörande de tidigare diskuterade frågorna om medsvarandemekanismen, unionens förhandlare och EU-domstolens företrädesrätt, men vissa frågetecken kvarstår. Ett nytt dokument kommer att distribueras före nästa Corepermöte som äger rum på tisdag. Det är alltså fortfarande oklart vilken text som ska skickas till rådet. Vi återkommer med dessa dokument så snart vi har dem i våra händer.

Till detta kommer att en ny fråga har seglat upp. Det gäller omfattningen av unionens anslutning. En medlemsstat har föreslagit att anslutningen inte ska omfatta Gusp, alltså det säkerhetspolitiska samarbetet. Det förslaget har inte vunnit särskilt starkt stöd men har heller inte förkastats. Den svenska utgångspunkten är att EU ska ansluta sig till konventionen utan att vissa delar av vår verksamhet undantas.

Anf. 87 ANTI AVSAN (m):

Fru ordförande! Jag deltog i en konferens förra veckan som det spanska ordförandeskapet anordnade om rättsliga och inrikes frågor. Där restes det synpunkter från flera deltagare från andra medlemsländer om eventuell konkurrens mellan EU-domstolen och Europadomstolen. Jag

förstår att EU-domstolens roll vid prövning av mål enligt Europakonventionen inte är helt klar och utredd eftersom det finns olika förslag, men det fanns ganska bestämda ståndpunkter om att det skulle skapas en form av konkurrens när det gäller de högsta avgörandena. Själv ser jag det inte riktigt på det sättet, men finns det något ytterligare att kommentera i den frågan? Det skulle vara intressant att höra.

Anf. 88 Internationelle chefsförhandlaren LARS WERKSTRÖM:

Detta är onekligen en komplex fråga. Jag ska strax lämna över till ämnesrådet Maria Hellberg. Jag kan nämna att jag för ett halvår sedan, under Sveriges ordförandeskap, deltog i en middag med de båda ordförandena i dessa domstolar. De bedyrade gång efter annan att det inte föreligger revirtänkande eller konkurrens mellan domstolarna. De är likvärdiga och samarbetar på bästa sätt. De föll i stor sett gråtande i varandras armar. Man kan ana att sanningen kanske inte riktigt ser ut så, men det kan säkert Maria Hellberg utveckla.

Anf. 89 Ämnesrådet MARIA HELLBERG:

Jag tror att de är ganska överens. De har regelbundet informella möten domstolarna emellan. De är båda ganska angelägna om att det inte ska skapa praxis som divergerar. Det kan man ha i bakhuvudet. I övrigt är det tydligt att tanken är att EU-domstolen ska vara högsta uttolkare av unionsrätten och att Europadomstolen ska vara högsta uttolkare av olika åtgärders förenlighet med Europakonventionen.

Det är alltså inte tänkt att Europadomstolen ska tolka unionsrätten i största allmänhet, utan Europadomstolen ska, precis som den gör nu med nationella åtgärder, se om en enskild åtgärd som har vidtagits mot en medborgare är förenlig med konventionen eller inte.

Naturligtvis kan det uppfattas som en konkurrenssituation att två så prominenta domstolar ska uttala sig om möjligen ungefär samma situation, men rättsligt teoretiskt är det fråga om unionsrätt kontra konventionstolkning.

Anf. 90 HELENA BARGHOLTZ (fp):

Det är förvirrat på hög nivå. Eftersom EU har ett stort sekretariat som jobbar med mänskliga rättigheter och EU-domstolen ska arbeta med frågor som rör EU:s verksamhet borde MR-frågorna inom EU också kunna ligga på EU-domstolen.

Anf. 91 Ämnesrådet MARIA HELLBERG:

Mänskliga rättigheter är en del av unionsrätten och har varit så under lång tid. Europakonventionens principer och samtliga medlemsstaters konstitutionella rättigheter har alltid funnits med som en del i fördraget. EU-domstolen tolkar redan de rättigheter och friheter som finns, men den yttersta uttolkaren av Europakonventionen ska vara Europadomstolen.

Det är på samma sätt som att Högsta domstolen och Regeringsrätten tolkar nationell rätt, men när det gäller förenligheten med Europakonventionen kan det också prövas av Europadomstolen. Det är tänkt att vara samma slags system med unionsrätten via EU-domstolen och senare Europadomstolen.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Där får vi runda av diskussionen för i dag för att inte hamna i en Rysslandsdiskussion. Vi har fått detta någorlunda utrett, men är möjligtvis förvirrade på ett högre plan. Jag delar Helena Bargholtz uppfattning. Därtill är det Coreper en gång till före rådet. Ska vi sammanfatta detta är riksdagens partier enhälligt överens i sak om vad vi vill. Den uppfattningen verkar delas av regeringen, och det är det viktiga för oss att förhålla oss till i dag.

Jag anser att vi har på tillräckligt på fötterna för att fatta beslut. Vi ber regeringen att återkomma om det finns anledning efter Coreper. Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 20 om e-juridik. Punkt 20 b och 20 c är informationspunkter. Punkt 20 a om översynsklausul i handlingsplanen är en beslutspunkt. Den frågan behandlades senast i EU-nämnden den 16 april.

Anf. 94 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

E-juridikprojektet handlar om att använda den moderna tekniken inom juridiken, särskilt genom att skapa en europeisk juridikportal på nätet. Enligt en handlingsplan för e-juridik som har antagits av RIF-rådet är kommissionen ansvarig för att ta fram en första version av portalen som skulle ha varit klar 2009. När lanseringen försenades var förhoppningen att portalen skulle kunna invigas under det spanska ordförandeskapet. Det står nu klart att så inte blir fallet.

Vid rådsmötet ska tre delfrågor avhandlas. Frågan är först och främst om kommissionen ska få förnyat förtroende för genomförandet av portalen till 2013. Trots förseningen är förslaget att så ska ske. Det finns nämligen i nuläget inget realistiskt alternativ.

Vidare presenterade ordförandeskapet en färdplan för det fortsatta arbetet med e-juridik och en lägesrapport. Vi kan ställas oss bakom dem.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt under punkt 20 a. Vi tackar för informationen under punkt 20 b och 20 c.

Under punkt 21, Övriga frågor, finns det en studie om medborgerliga fri- och rättigheter med mera. Det handlar om asylsökande. Det låter som en Billströmsk fråga. Det handlar även om viseringar men även om en akademi för kamp mot korruption och om EU-Turkiet. Har statssekreteraren något att säga om detta?

Anf. 96 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Vi tar gärna upp den tredje delen under denna punkt och lämnar övriga till Billström. Under denna dagordningspunkt kommer Österrike att informera om International Anti-Corruption Academy som håller på att etableras utanför Wien. Akademien ska utgöra ett internationellt centrum

för kunskap och utbildning i kampen mot korruption. Verksamheten kommer att inledas under hösten 2010.

Anf. 97 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen. Vi går då till de Askska frågorna i den gemensamma kommittén. Då är det först information om SIS II. Frågan var i nämnden senast den 16 april, och det fanns då stöd för regeringens ståndpunkt.

Anf. 98 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Det är en favorit i repris. Ni känner redan till att RIF-rådet i april antog rådsslutsatser om SIS II som innebär att utvecklingen av den hitillsvarande tekniska lösningen fortsätter. I rådsslutsatserna uppmanades också kommissionen att presentera en övergripande planering och en budget för de resterande delarna av projektet till RIF-rådet i juni.

Såvitt vi kan bedöma kommer det alltså att vara en ren informationspunkt om hur arbetet fortskrider, och någon särskild ståndpunkt från regeringen är därför inte nödvändig.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen.

Vi går vidare till punkt 3 om slutsatser om förenklad resa för medborgare med mera. Den är identisk med den redan behandlade dagordningspunkten 18.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi lämnar viseringsfrågorna till statsrådet Billström.

Anf. 100 Statssekreterare MAGNUS GRANER:

Jag kan upplysa om att straffskalan i Sverige för människohandel är fängelse i lägst två år och högst tio år och i mindre grova fall fängelse i högst fyra år.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Då är även det klarlagt. Vi tackar för detta.

Vi tackar statssekreteraren med medarbetare för i dag.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar migrationsminister Tobias Billström och hans medarbetare välkomna.

Vi börjar med en återrapport från mötet i rådet den 23 april. Det gäller migrationsdelarna – visering och annat. Det var det beramade askmolnsrådet, eller vad man ska kalla det. Vi kommer att återkomma till viseringsfrågan också. Skriftlig återrapport är utsänd. Önskar migrationsministern eller någon annan ordet med anledning av migrationsdelarna i denna återrapport?

Anf. 103 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Det är trevligt att vara här. För vår del var det en mycket tunn dagordning för RIF-rådet den 23 april. Huvudpunkten var kommissionär Cecilia Malmströms presentation av inrikesdelarna i kommissionens meddelande om en handlingsplan för Stockholmsprogrammet.

Nämnden har alldeles nyss fått höra statssekreterare Graner redogöra för de rådsslutsatser i frågan som är aktuella i form av en A-punkt på det kommande rådet den 3–4 juni. Utöver detta fick rådet vid mötet i april en lägesrapport från förhandlingarna mellan Tjeckien och Kanada i fråga om viseringsreciprocitet.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Den frågan återkommer, som sagt. Vi lägger återrapporten till handlingarna.

Vi går in på samråd inför mötet i rådet i nästa vecka. Då anmäler jag igen, vilket man sedan hittar i protokollet, dels att det är Coreper dagen före, dels att det var information i socialförsäkringsutskottet i går om frågorna på rådets agenda.

Har vi några Billströmska A-punkter? I så fall är det nu som man har möjlighet att ställa frågor muntligt om dem. Jag finner inte så. Då hoppar vi över det.

Vi går då till den första Billströmska beslutspunkten. Punkt 15 hantade vi med statssekreterare Magnus Graner alldeles nyss. Då är det enligt mina noteringar punkt 16 som är den första som vi ska prata med Billström om. Den handlar om slutsatser om underåriga utan medföljande vuxen. Här har det varit överläggningar i socialförsäkringsutskottet så sent som i går med stöd för regeringens ståndpunkt med avvikande mening från v och mp.

I nämnden behandlades frågan senast den 18 september. Då fanns det stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar utan avvikande meningar. I socialförsäkringsutskottets överläggningar i går var det avvikande mening från v och mp. Jag ville bara dubbelkolla att det blir helt rätt. S bekräftar att det är så det ligger till. Eftersom detta var så sent som i går ber jag nämndens ledamöter att i diskussionen med Billström för-

Anf. 105 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Rådet ska vid mötet den 3–4 juni diskutera det spanska ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser om ensamkommande barn. Grunden är kommissionens meddelande om en handlingsplan för ensamkommande barn som presenterades den 6 maj. Fakta-pm om kommissionens meddelande är under beredning i Justitiedepartementet.

Bakgrunden, som ni väl känner till, är det ökande antalet barn som kommer ensamma utan vårdnadshavare till EU från tredjeland, bland annat hit till Sverige. EU:s medlemsstater har behov av att hitta lösningar på de likartade frågor som man ställs inför oavsett om det handlar om asylsökande barn eller inte och oavsett om barnen i slutändan får stanna eller ska återvända hem.

Kommissionen angav i meddelandet som föregick Stockholmsprogrammet att det borde upprättas en handlingsplan för vilka åtgärder som bör vidtas på EU-nivå. Frågan diskuterades sedan i RIF-rådet under det svenska ordförandeskapet, då ministrarna bad kommissionen att prioritera arbetet med att ta fram en handlingsplan. I Stockholmsprogrammet har även Europeiska rådet välkomnat kommissionens initiativ att ta fram en handlingsplan.

Det utkast till rådsslutsatser som rådet nu ska diskutera har som syfte att identifiera de områden där medlemsstaternas samarbete kan stärkas och föreslå en gemensam strategi för dessa frågor. Rådsslutsatserna innehåller förslag på hur EU bättre kan utnyttja befintlig lagstiftning, befintliga finansiella instrument samt olika EU-byråer och nätverk, som till exempel stödbyrån och Frontex.

Strategierna är indelade i fem områden och ger förslag på åtgärder som gäller hur kunskapen om de ensamkommande barnen ska bli bättre, hur EU kan arbeta för att förebygga riskfylld migration och människohandel med barn, frågor om mottagandevillkor och rättssäkerhetsgarantier, hur EU kan arbeta i förhållande till tredjeländer och frågor om återvändande och återintegrering i ursprungslandet.

Sverige stöder arbetet med att utveckla en gemensam strategi för ensamkommande barn. Vi anser att en sådan strategi kan fördjupa det europeiska samarbetet och även komplettera medlemsstaternas politik i denna fråga, och vi ställer oss därför positiva till ordförandeskapets förslag. Vi har utgångspunkten att ensamkommande barn är en utsatt grupp som har särskilda behov. Den gemensamma strategin måste därför ta hänsyn till barnens behov av skydd och till att barnen ska tillförsäkras sina rättigheter enligt FN:s barnkonvention. Även rådsslutsatserna ger uttryck för denna ståndpunkt, vilket vi välkomnar.

Det är också mycket viktigt, inte minst sett ur ett barnskydds- och barnrättsperspektiv, att samtliga medlemsstater lever upp till EU:s gemensamma lagstiftning. Detta gäller såväl i fråga om mottagandet av de ensamkommande barnen och rättssäkerhetsgarantier för dem som i fråga om regelverket kring återvändande för de barn som måste återvända hem.

Sammanfattningsvis ser vi positivt på att frågan om de ensamkommande barnen har blivit föremål för gemensamma ansträngningar på EU-nivå, vilket var en fråga vi drev under det svenska ordförandeskapet.

Jag tänkte att jag kanske skulle ta upp den fråga som var anledningen till att vi har anmält avvikande mening. Det handlar om mottagningscentren som nämns i slutsatserna i punkterna 31 och 32. Det är utifrån utgångspunkten att vi inte tycker att det är EU:s sak att bygga barnhem i andra länder för att kunna skicka tillbaka ungdomar härifrån. Det är en väldigt märklig konstruktion, och i vissa fall har det även talats om att det skulle tas från biståndsbudgeten. Det tycker vi inte är rätt.

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Det är också framfört i socialförsäkringsutskottet i går, antar jag. Är det några fler markeringar sedan i går eller frågor till Billström i dag i denna fråga? Annars förutsätter jag att de avvikande meningarna i sak är desamma i dag som i går. Det finns alltså stöd för regeringens ståndpunkt men med avvikande mening från v och mp.

Då går vi till punkt 17 om slutsatser om uppföljningen av Europeisk pakt om invandring och asyl. Vana nämndbesökare minns paktens från så långt tillbaka som det franska ordförandeskapet, och nu ska detta som sagt följas upp. Utkast till slutsatser är utsänt. Det var överläggningar även i denna fråga i Sfu i går, och då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt men anmälde avvikande mening från både s, v och mp.

Anf. 108 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru ordförande! Som ni säkert minns antog Europeiska rådet den 15–16 oktober 2008 den europeiska paktens om invandring och asyl. Vi har nu kommit till uppföljningen av paktens, och ordförandeskapet har lagt fram rådsslutsatser eller rättare sagt utkast till rådsslutsatser. Dessa beskriver de framsteg som har gjorts för att genomföra paktens och tar sikte på vad som ska göras under det kommande året.

Vi ser paktens som ett led i utvecklandet av en gemensam europeisk asyl- och migrationspolitik och anser att vi från svensk sida kan stå bakom slutsatserna. De är välbalanserade och, kanske viktigast av allt, bekräftar målsättningarna för Stockholmsprogrammet.

Anf. 109 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! Vi följer upp vår gemensamma avvikande mening från s, v och mp när det gäller delar av paktens med Frontex – familjeåterförening och förvarstider. Vi håller inte med den svenska regeringen om att detta är balanserat.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Då är det noterat och markerat. Vi hänvisar till socialförsäkringsutskottets överläggningar i går. Vill statsrådet kommentera detta ytterligare? Jag finner inte så. Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt från en majoritet men noterar avvikande meningar från s, v och mp.

Vi går vidare till punkt 21, Övriga frågor a, b och d. Är det något statsrådet vill säga om dem?

Anf. 111 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Vi börjar med den första övriga frågan, som handlar om den studie som är beställd av Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor. Denna fråga har satts upp på dagordningen på begäran av Malta, och avsikten med behandlingen i rådet är ännu inte känd. På uppdrag av Europaparlamentet har en extern konsult genomfört en studie om ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna för mottagning av asylsökande, och studien presenterades nyligen i LIBE-utskottet.

Studien har pågått under tolv månader, och den har baserats på tre kärnfrågor: Vilka kostnader är asylrelaterade i medlemsstaterna, vilka kostnader skulle kunna delas mellan medlemsstaterna och hur ska kostnaderna i så fall fördelas? Studien visar att kapaciteten varierar i medlemsstaterna och att kostnaderna i olika grad påverkar bnp:n i landet.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Vi kan för protokollets skull förtydliga att LIBE-utskottet syftar på Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter. Är det någon som har frågor om dessa frågor?

Anf. 113 BODIL CEBALLOS (mp):

Gäller det Malta eller alla frågor?

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Malta, Kanada och Turkiet tar vi väl i ett svep, tycker jag.

Anf. 115 BODIL CEBALLOS (mp):

När det gäller Turkiet står det i våra handlingar att avsikten med behandlingen i rådet ännu inte är känd. Jag skulle därför gärna vilja veta lite mer vad ni tror att det handlar om. Jag tycker att det är lite märkligt – vi har Turkiet som kandidatland, och Sverige är det land som allra mest stöttar Turkiet i dess strävan att bli medlem i EU. Samtidigt ska vi skriva återtagandeavtal med dem. Jag tycker att det känns lite konstigt. Jag skulle gärna vilja ha mer information.

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Jag understryker att detta är en övrig fråga, så det är information för vår del och så vitt jag vet även för rådets. Finns det någon mer information?

Anf. 117 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Det är riktigt att denna fråga har satts upp på dagordningen på begäran av kommissionen. Avsikten med behandlingen i rådet är ännu inte känd, men vad som är känt är att rådet har bemyndigat kommissionen att förhandla återtagandeavtal för EU:s räkning. Avtalen ska reglera villkor och procedurer för återtagande av egna medborgare, statslösa medborgare samt medborgare i tredjeland, liksom för transitering.

Kommissionen fick ett mandat att förhandla återtagandeavtal med Turkiet redan 2002, vilket inte minst är långt innan den regering jag ingår i tillträdde. Det är alltså ett antal regeringar tillbaka i tiden. I februari i år

återupptogs förhandlingarna efter ett längre uppehåll. Jag utgår ifrån att anledningen till att detta står på dagordningen är att kommissionen vill avrapportera läget i de förhandlingar som pågår i dessa frågor.

2009/10:40
28 maj

Anf. 118 ORDFÖRANDEN:

Fick Bodil Ceballos svar på sin fråga? Ja. Är det några fler som har frågor om detta? Jag finner inte så utan tackar för informationen i dessa frågor och går till den gemensamma kommittén. Vi har redan pratat om SIS med statssekreterare Graner, men vi kan möjligen byta några ord om liberalisering av viseringarna på västra Balkan. Det är en informationspunkt men likafullt intressant.

Anf. 119 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru ordförande! Denna fråga har satts upp på dagordningen på begäran av Slovenien, och avsikten med behandlingen i rådet är ännu inte känd. Kommissionen har dock meddelat att de inom kort har för avsikt att internt anta ett förslag om viseringsfrihet för medborgare från Albanien, Bosnien och Hercegovina. Även detta förslag kommer i så fall att innebära en ändring i rådets förordning nr 539/2001, som tidigare har varit aktuell också när det gäller frågan om viseringsreciprocitet.

Anf. 120 ORDFÖRANDEN:

Är det någon som har frågor om detta? Jag finner inte så. Då tackar vi för informationen, och därmed är mig veterligen rådsagendan genomgången för statsrådets del.

Vi tackar för i dag, önskar trevlig helg och lycka till på rådet!

Anf. 121 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Tack så mycket! Låt mig göra detsamma till nämndens ledamöter.

**3 § Transport, telekommunikation och energi (telekommunikation)
Statssekreterare Leif Zetterberg**

Återrapport från extra möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (telekommunikation) den 4 maj 2010

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (telekommunikation) den 11 mars 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (telekommunikation) den 31 maj 2010

Anf. 122 ORDFÖRANDEN:

Nu ska vi ta fram våra TTE-buntar. Det är alltså Transport, telekommunikation och energi. Det handlar inte mycket om transporterna just i dag, för all del, och det är också delvis därför statsrådet Åsa Torstensson företräds av statssekreterare Leif Zetterberg. Energi är det däremot, och där företräds regeringen av statssekreterare Ola Alterå.

Jag hälsar statssekreterare Leif Zetterberg och alla hans medarbetare välkomna. Vi ska börja med återrapporter. Det har onekligen diskuterats transporter sedan sist, till exempel på det extra askmolnsministtermötet, som vi kan kalla också det, den 4 maj. Inför detta hade vi extra samråd på telefon med statssekreterare Leif Zetterberg, som ni minns. Från detta finns en återrapport som vi kanske kan be statssekreteraren nämna några ord om, eftersom det var så exceptionella omständigheter.

Sedan har det också varit vanligt den 11 mars. Återrapporter är ut-sända.

Anf. 123 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

Jag kan börja med det extraordinära möte där vi hade några minuter på telefon för att få en uppslutning bakom resolutionen.

Med det vi då diskuterade fick Sverige igenom sina synpunkter att det gällde att ta ett bredare grepp på den analys som ska göras och inte bara diskutera Single Sky och flyget utan se detta som en del av det europeiska transportsystemet och se vad som behöver göras. I den resolution vi antog efter denna telefonöverläggning finns ett antal uppdrag, alltifrån att Eurocontrol och de som ägnar sig åt testerna och zonindelningen fick specifika uppgifter att jobba vidare med det till att man ska tillsätta en grupp som ska titta på ett robust paneuropeiskt transportsystem. Det är alltså både stort och smått och både framtidsinriktat och akut.

En väldigt viktig uppgift är att inför transportministtermötet den 24 juni göra en ordentlig uppdatering av vilka effekter det har haft för flygindustrin och kringaktörer. Hur ser den ekonomiska situationen ut? Denna debatt förs, och det är klart att de siffror som har redovisats tidigt var aktualiserade och väldigt schablonmässiga. Kommissionen har nu i uppdrag att ta fram ett underlag, och debatten förs även här. Det är viktigt att säga att varje land var angeläget om att få denna gemensamma analys för att gemensamt kunna bedöma om det krävs åtgärder.

Anf. 125 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru ordförande! Jag har en fråga om den 11 mars också, men jag kan börja med frågan om vulkanaskan. Jag tycker att det är lovvärt att man har tagit dessa initiativ och diskuterar hur det har drabbat just lufttrummet, men jag undrar om det inte också diskuteras hur detta drabbar människors hälsa. Det är väl inte bara flygplan som så att säga blir sjuka av vulkanaskan, utan jag kan tänka mig att det också är ungefär som om hela Europa bodde på Hornsgatan.

Anf. 126 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

Jo, det har blivit en del av följden. Några har hävdats att det inte är några problem bara man ser det, men det är det som är problemet: att man tror att det är friskt. Det har alltså blivit en fortsättning på detta, och det ligger väl inte primärt på transportkommissionsdelen. De som jobbar med hälsofrågorna har dock blivit uppmärksammade på att man också måste jobba med det. Så visst har det blivit aktualiserat, och det är inte bara Hornsgatan utan nu även vulkanaska.

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Då vill jag bara haka på en fråga om statsstödssituationen. Det togs fram förslag på tillämpning av gällande statsstödsregler. Det är väl känt, och även mycket väl förankrat i Sveriges riksdag, vad Sverige tycker om dem.

Kan statssekreteraren ge någon kommentar inför det kommande transportministtermötet om risken för ökat tryck på vidlyftigare tolkningar av statsstödsreglerna eller ytterligare ändringar av desamma? Det vore förstås mycket olyckligt ur budgetsynpunkt.

Anf. 128 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

Om man ska tolka stämningen vid ministtermötet fanns där inte något starkt tryck på att bidrag med budgetmedel från nationerna till den här situationen. Det finns inte några som står och väntar på att få nya regler som man snabbt kan ansluta sig till. Däremot var det flera som beskrev den problemsituation som vi hanterade i Sverige genom det särskilda regelverk som vi har när det gäller att lösa sin likvidsituation.

Genom att det nu verkar som om det här har stoppat upp tror jag att verksamheten kommer tillbaka till mer ordinarie former. Detta kan förstås användas av flygindustrin som ett argument för att man vill ha nationellt stöd. Men flygindustrin generellt sett har kanske större affärsproblem att hantera än just detta.

Det kändes inte som om det runt bordet fanns några starka önskemål om att få fram konkreta förslag. Samtidigt är problemet att kommissionen säger att det är fullt möjligt att ge statsstöd. Jag har en sådan debatt pågående med Dagens Industri. Jag räknade med att det skulle ha stått om den i dag. Men det är klart att det går att ge statsstöd. Vårt lån är ju också en form av statsstöd, men det är förknippat med ganska hårda

regler och marknadsmässiga villkor. Vad är statsstöd? Det är ett dilemma i detta sammanhang där industrin tolkar det på sitt sätt och vi som ska hantera det som beslutsfattare kanske tolkar det lite annorlunda. Däremellan sitter journalisterna och skapar sin bild.

Anf. 129 ORDFÖRANDEN:

Vi lämnar denna fråga för i dag och går vidare till återrapporten från den 11 mars. Vill statssekreteraren säga något?

Anf. 130 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

Den 11 mars tänkte jag inte återrapportera så mycket från alls, måste jag säga. Jag har mer en rapport från telekom, eftersom det var det som var ärendet. Det var i december, men jag kan svara på frågor om den 11 mars.

Anf. 131 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag skulle vilja ställa en fråga angående tågolyckan i Belgien. Det står i återrapporten att det var för tidigt att säga något om orsaken. Men olyckan kunde varken bero på att EU:s järnvägsmarknad har öppnats eller på genomförandet av driftskompatibla säkerhetssystem.

Jag undrar om man nu har kommit fram till något. Det har ju ändå gått en viss tid sedan mötet. Har man fått någon ytterligare information om vad olyckan berodde på?

Anf. 132 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

Jag måste säga att det vet jag inte. Det får vi återkomma till.

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Är det någon i delegationen, någon specialist som är med, som vet?

Anf. 134 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

Vi har mest telekomkompetens här i dag. Vi får återkomma till detta och ge ett svar till Christina Axelsson.

Anf. 135 ORDFÖRANDEN:

Då ber vi om ett skriftligt svar till kansliet.

Anf. 136 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Tråkigt nog har också jag en fråga som inte är telekomanknuten utan som har med flyget att göra. Den gäller punkt 7 i återrapporten om förhandlingar med USA om andra delar av luftfarten. I det andra stycket finns en mening där det står att en medlemsstat menar att den viktigaste frågan är att avtalet inte får resultera i några restriktioner för EU:s möjligheter att tillämpa ett system med handel med utsläppsrätter inom EU – det vill säga att avtalet skulle förhindra det.

Det har inte kommit upp i den information som vi har fått från regeringen tidigare att det fanns en sådan risk. Frågan är vad den här medlemsstaten baserar denna oro på. Finns det några konkreta underlag som gör att detta är en relevant invändning? Det vore intressant att få mer information om det.

Anf. 137 ORDFÖRANDEN:

Till saken hör också att vi får återrapporter som är ganska noggrant tvättade – lite väl noggrant, brukar riksdagen påpeka. Det här är en typisk sådan. Ni kan väl också berätta vem det var som tyckte detta. Det omfattas sedan av sekretess om så är nödvändigt.

Anf. 138 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

Det är klart att den oron alltid kan resas i en förhandling. Men min uppfattning är att det finns ett gediget stöd för att inte släppa igenom det i en förhandling. Jag vet inte vem det var som riktade denna oro, men jag känner ingen oro för gruppen eller för mandatet som sådant.

Anf. 139 PER BOLUND (mp):

Låt mig då uttrycka det så här: Har det i förhandlingarna funnits krav från USA på att till exempel de amerikanska flygningarna inte ska omfattas av handelssystemet?

Anf. 140 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

Inte vad jag vet. Det har i alla fall inte redovisats på det sättet.

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Om det inte finns fler frågor om återrapporten från den 11 mars lägger vi den till handlingarna.

Vi går nu vidare till telekommunikationsfrågorna inför det uppkommande rådet. Vi tar fram den blå agendan, och jag anmäler inledningsvis att trafikutskottet informerades i frågorna den 25 maj.

Det finns några Zetterbergska och Torstenssonska A-punkter på listan. Vill någon ställa en fråga om A-punkt nr 13? Nej. Samrådet ligger öppet, så det behandlar vi inte nu.

Däremot har vi punkt 4, En digital agenda för Europa. Den frågan behandlades i nämnden senast den 11 november då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt. Det var för all del en tidigare del av frågan, och nu har det presenterats ett nytt förslag.

Anf. 142 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

Detta var ett viktigt ärende som drevs under det svenska ordförandeskapet och som också resulterade i rådsslutsatser vid decembermötet. Från den utgångspunkten har kommissionen arbetat vidare. I EU 2020-strategin är den digitala agendan ett av de sju flaggskeppsinitiativen. Man uttrycker sig ju så numera på EU-språk.

Den uttrycker också att det digitala verktyget och den digitala verksamheten anses vara viktiga för utvecklingen av det europeiska näringslivet och samhällsutvecklingen. Det understryker också det som vi tog fram i vårt material där vi pekade just på den katalysatoreffekt som det verkligen har att använda det digitala verktyget inom olika politikområden och olika affärsområden. Detta är ju inte bara en infrastrukturfråga, som det ibland kan uppfattas som. I Sverige har vi bra exempel på detta, och det finns också andra exempel runt om i Europa.

Med det här har också Barosso i sin plan tydligt lyft fram den digitala verksamheten. Även i Mario Montis marknadsrapport, som också finns

tillgänglig, är detta framlyft som en viktig faktor. Vi känner att vi har fått bra genomslag för det arbete vi gjorde för de slutsatser som antogs dels i Visby, dels vid rådsmötet i december.

Det är också bra att det inte bara handlar om tekniska mål för täckning utan att man även har ett nyttjandeperspektiv i beskrivningen.

Anf. 143 ORDFÖRANDEN:

Den inremarknadsrapport av den förre kommissionären Mario Monti som statssekreteraren hänvisar till har varit tillgänglig för nämndens ledamöter. Den finns här om man vill titta på den.

Anf. 144 PER BOLUND (mp):

Tack för föredragningen, statssekreteraren! Jag har en fråga. Detta handlar också om rättigheter för användare av elektroniska kommunikationstjänster. Det jag saknar både i den svenska ståndpunkten och i materialet i dess helhet är en diskussion om öppna standarder och att man har en rättighet att få tillgång till information oavsett vilken programvara man använder för att försöka komma åt den via Internet.

Jag tycker att det är en av de mest grundläggande rättigheter man har som användare av elektroniska kommunikationstjänster. Man ska inte tvingas in i en viss programvara eller en viss standard, utan man ska kunna välja helt fritt. Jag skulle önska att den svenska regeringen kunde trycka på denna rättighet och lyfta upp den. Man borde också poängtera att det inte finns någonting i materialet som trycker på att man ska uppmuntra användandet av öppna standarder.

Jag skulle gärna vilja ha en kommentar till detta.

Anf. 145 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

Man får väl se det sammantaget med de olika beslut och initiativ som kommissionen tar. I telekompaketet är nätneutralitet tydligt uttryckt. Det är klart att det är precis som Per Bolund säger: Detta är en viktig förutsättning för utveckling. Annars blir det inte det flaggskepp eller den kraft som man vill ha. Man får alltså se det sammantaget.

Anf. 146 CHRISTINA AXELSSON (s):

I meddelandet från kommissionen som vi fick med den kommenterade dagordningen från kansliet talas det om att man ska skapa ett europeiskt centrum mot cyberbrottslighet. Det är angeläget att man tittar över de frågorna. Enisa har ju också denna uppgift. Ska man ha ännu en myndighet – eller början till en myndighet i alla fall? Många gånger brukar de här grupperna som florerar bli till någonting annat.

Jag vill också ställa en fråga om s. 28 i materialet. Där står om den digitala klyftan och vikten av att man får fler användare. Det talas om unga kvinnor och så vidare. Där måste det till fler initiativ än vad som kanske framgår här. Därför vill jag fråga hur man kommer att fortsätta att arbeta med detta program.

Anf. 147 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

Lena Carlsson tar den första frågan.

Vad gäller frågan om Enisa är dess roll att vara ett kompetenscentrum för medlemsstaterna vad gäller nätsäkerheten, det vill säga robustheten i nät och infrastrukturer som sådana till gagn för företag och användare i EU – detta särskilt för att de medlemsstater som kanske inte har kommit lika långt som Sverige ska kunna dra nytta av detta och ha ett kompetenscentrum att kunna gå till.

Initiativet om en cyberbrottslighetsmyndighet är såvitt jag drar mig till minnes någonting som ingår i Stockholmsprogrammet. Det ska handla om att man ska bli bättre inom EU på att bekämpa den typ av gränsöverskridande brottslighet som näten kan användas till. Det ligger alltså snarare inom Europol och den typen av verksamhet.

Vi väntar på ett förslag om ny förordning för Enisa. Där kommer det säkert att klargöras hur det är tänkt att samarbetet ska gå till. Men genom informella kontakter som jag har haft med kommissionen är det tydligt att Enisa ska kunna bistå de rättsvårdande myndigheternas arbete genom kompetens när det gäller hur näten är uppbyggda, vilka säkerhetsrisker som finns och så vidare. Detta är alltså tänkt som komplement, och inte att de olika verksamheterna ska ta över varandra.

Anf. 149 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

När det gäller fortsättningen på den digitala agendan finns det en uppföljningsstrategi på europeisk nivå där Europeiska rådet ska följa upp detta i en årlig rapport. Man kommer också att ha särskilda aktiviteter och en särskild arbetsgrupp eller styrgrupp som ska jobba med uppföljning. Man ska även jobba med någon form av score board eller resultatavla för att stimulera varandra i utvecklingen.

Varje land har ett klart ansvar för att jobba med de specifika ojämlikheter eller brister som finns för att verkligen komma i fronten. En annan rapport som kommer att presenteras på ministermötet visar att Sverige ligger väl till i det avseendet. Men det innebär inte att vi inte har mer att göra.

Vi håller på med en genomgång av vilka olika initiativ som kan tas utifrån vårt ansvarsområde men också generellt sätt inom ramen för regeringens ansvarsområde i vår dialog med den offentliga sektorn och kommunerna men även med industrin. Det finns ett antal olika initiativ som kan tas.

Vår ambition är att befästa den tätposition som Sverige har när det gäller telekom och användning av den digitala resursen. Vi har ingen anledning att inte göra det. Men det arbetet blir en naturlig fortsättning på detta. Det är klart att det europeiska uppföljningsarbetet kommer att stimulera nationerna att ta goda idéer av varandra.

Anf. 150 JOHAN LINANDER (c):

Min fråga gäller om det i det här sammanhanget har varit någon diskussion om mere conduit, alltså vilket ansvar som leverantörerna av digitala tjänster ska ha för vad de levererar. Försäljaren av knivar har ju inte ansvar för hur kniven används. Det diskuteras ofta att man vill lägga ett ansvar på dem som levererar de digitala signalerna för att stoppa fel signaler från att komma fram.

Finns detta med i det här sammanhanget på något sätt?

Anf. 151 Ämnessakkunniga LENA CARLSSON:

Just den specifika frågan har inte varit uppe till diskussion så mycket i det här meddelandet. Men principen om mere conduit är väl etablerad i EU. I olika sammanhang förs det fram att det är detta som är EU:s position. Det finns till exempel med i de förhandlingar som har förts om ACTA vad gäller handelsavtal om upphovsrätt och sådana frågor. Också telepaketets nätneutralitet tycker jag andas samma frågor. Det ter sig alltså osannolikt att man skulle backa från den principen.

Anf. 152 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag har en kommentar. När man nu börjar diskutera olika arbetsgrupper eller vad man nu ska kalla det här för är det viktigt att man inte låter det bli fler myndigheter. Man bör se till att rågången hålls så att man kompletterar varandra och inte börjar trampa in på varandras områden.

Anf. 153 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

Det har vi ingen svårighet med.

Anf. 154 ORDFÖRANDEN:

Av den trevliga stämningen att döma låter det som att det inte finns några olika uppfattningar mellan partierna i den här frågan, utan jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Sedan handlar det om energifrågor, och dem ska vi ta med statssekreterare Alterå om en stund. Men vi har först övriga frågor om telekom, nämligen 9a–d. Underlag är utsänt, men om det är någonting som statssekreteraren vill säga om dem får han det.

Anf. 155 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

När det gäller punkt 9a har det varit en allmän konsultation. Man har nu fått in rapporter, och man kan väl säga att konsumentorganisationerna är för en utvecklad regleringsverksamhet, industrin är emot och medlemsstaterna ligger någonstans mittemellan. Det viktiga, i läget som vi befinner oss i nu, tycker vi från svensk utgångspunkt är att klara ut det rättsläge som har uppkommit efter telekompaketet och att vi kan diskutera vad som kan vara den grundläggande europeiska nivån.

Vi känner väl inte att det behövs så mycket reglering i sig, men det här kommer kommissionen att återkomma till senare, i höst och vinter, när de har analyserat remissmaterialet mer utförligt.

När det gäller årsrapporten kommenterade jag den alldeles nyss. Den är spännande på det sättet att den lyfter fram Sverige som ett av de länder där det är billigast att ägna sig åt mobiltelefoni. Vi ligger bra till, och det bekräftas också i rapporten att Sverige har en tätposition på den europeiska marknaden. Det kan vi gemensamt glädja oss åt.

Anf. 156 ORDFÖRANDEN:

Vad trevligt! Är det någon som har några frågor på eller kommentarer om detta? Jag finner inte så. Då tackar jag för informationen i de punkterna.

Anf. 157 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

2009/10:40

28 maj

Jag kanske också bara skulle meddela att på regeringskonferensen i anslutning till ministermötet kommer vi att enas om att förlägga Berecs säte till Riga. Lettland är det enda landet som har begärt att få etableringen, och i enlighet med den europeiska fördelningen av institutionerna är det lämpligt att tillstyrka det.

Anf. 158 ORDFÖRANDEN:

Vi börjar med att tacka för informationen i punkt 9, och sedan kan statssekreteraren informera om det här sista. Vad är det för institution eller organ? måste jag faktiskt få fråga, om inte annat för att få det till protokollet.

Anf. 159 Statssekreterare LEIF ZETTERBERG:

Det är Berec som är regleringsmyndigheternas samlade verksamhet. Det är en ny institution som är etablerad. Just nu pågår rekryteringen av en exekutiv direktör, och någonstans ska sätet finnas. Lettland har anmält sitt intresse och är enda landet kvar nu, så det bör bli ett ganska okomplicerat beslut att fatta.

Anf. 160 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen, vilket jag uppfattar det som. Det där är ett beslut av ministrar men inte ett rådsbeslut, vill jag säga bara för att reda ut det så att det är helt klart.

Är det något ytterligare vi har att hantera med statssekreteraren innan vi skiljs åt i dag? Nej, inte vad jag kan se.

Vi tackar statssekreterare Zetterberg och hans medarbetare så mycket för i dag.

4 § Transport, telekommunikation och energi (energi)

Statssekreterare Ola Alterå

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (energi) den 12 mars 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (energi) den 31 maj 2010

Anf. 161 ORDFÖRANDEN:

Välkomna, statssekreterare Ola Alterå och medarbetarna från Näringsdepartementet! Vi ska börja med återrapporten från mötet i rådet den 12 mars varifrån skriftligt material är utsänt. Om statssekreteraren vill får han kommentera det, även om det var näringsministern som var där. Annars lämnar vi öppet för frågor.

Anf. 162 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Fru ordförande! Jag tror inte att jag har något särskilt att tillägga utöver den information ni har fått, men jag är redo att svara på frågor.

Anf. 163 ORDFÖRANDEN:

Är det någon som har frågor om denna återrapport? Jag finner inte så, och då lägger vi den till handlingarna.

Vi går vidare till information och samråd inför det kommande energirådet.

Jag ska först säga att näringsutskottet informerades i energifrågorna så sent som i går och att A-punktsbehandlingen ligger utanför. Det finns faktiskt en Olofssonsk A-punkt, så för formens skull frågar jag om det är någon som vill ställa en fråga om den. Det är det inte, och då samråder vi om resten av den listan i skrift.

Vi går till den första energipunkten som är punkt 5 om naturgasförsörjning. Det är en informationspunkt för oss. Vi behandlade frågan i höstas, den 4 december, då det fanns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar men anmäldes avvikande meningar från s, v och mp. Nu förväntas en lägesrapport.

Anf. 164 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Det stämmer att vi diskuterade detta inför TTE-rådet i december som var vårt sista. Det var då, som nu, en lägesrapport. Vid det laget trodde vi, och det var väl det spanska ordförandeskapets målsättning, att vi skulle kunna ta upp detta som en beslutspunkt vid det här mötet, men dit har man inte riktigt nått. Förhandlingarna, trilogien med parlamentet, är inte avslutade. Man har kvar två informella trilogmöten innan man är klar. Men man räknar med att nå en politisk överenskommelse i juni. Därför blir det då en ny lägesrapport.

Vi tycker att ordförandeskapets rapport om läget är bra och speglar hur de här olika ståndpunkterna ser ut. Vi delar nog också bedömningen att man ska kunna nå den här överenskommelsen i juni. Det finns egentligen inget som talar för att det inte ska kunna ske.

Det är också ett stort tryck från medlemsländerna att efter gaskriserna som vi har haft i Europa kunna komma fram till resultat och beslut, och det finns brett stöd för principerna i det här förslaget från kommissionen.

Om man ska säga något om den svenska ståndpunkten är det att vår gasmarknad som ni vet är väldigt liten. Det är ungefär 2 procent av vår energiförsörjning som kommer från gas. Därmed har vi också en lite speciell situation. Vårt enda bekymmer är egentligen att den så kallade infrastrukturnormen, som kan handla om att man måste kunna få gas från två håll eller på olika sätt säkra försörjningstryggheten, inte fungerar så bra när man ska tillämpa den på den svenska gasmarknaden. Det är orealistiskt att vi skulle bygga en ny utlandsledning för den lilla gasmarknaden bara för detta ändamål. Det är heller inte så stor mening med att vända på gasflödena i vårt gassystem eftersom vi på något sätt är vid vägs ände.

Därmed handlar det för vår del om att ha utrymme att möta det här på andra sätt. Vi utvecklar inte minst biogas i Sverige, och regeringens biogasstrategi och sådant är ett sätt att öka försörjningstryggheten.

Sedan handlar det också för vår del om att vi behöver utrymme att kunna koppla bort icke prioriterade kunder i händelse av krislägen, det vill säga att man skyddar hushållen och samhällsviktiga funktioner, och sedan om det behövs måste man under perioder kunna koppla ifrån kunder som är lägre prioriterade och i stället klara det på andra sätt.

Vi tror att vi kommer att hitta de lösningarna under processen framåt. Därmed tycker vi att det är en bra lägesrapport, och vi ser fram emot beslut i juni.

Anf. 165 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag får väl glädjas åt att statssekreteraren nämner ordet biogas, i alla fall här i föredragningen, och att Sverige jobbar med det. Däremot saknar jag det generellt i hela det här dokumentet, och i Sveriges ståndpunkt står ingenting om biogas över huvud taget.

Det statssekreteraren talar om är ju bara den svenska politiken, att vi arbetar med biogas. Vi från Miljöpartiets sida tycker att biogasen har en viktig roll att spela i hela Europa. Framför allt inför framtiden finns det potential att komma upp i över 100 terawattimmar biogas bara från traditionella källor. Läger man då dessutom på att man förgasar biomassa är potentialen ännu mycket större än så. Därför är biogasen ett väldigt bidrag till försörjningstryggheten på gasområdet.

I och med att det är samma molekyl vi pratar om, metanmolekylen, kan man växla helt fritt mellan naturgas och biogas. Därför är det svårt för mig och för oss att förstå varför inte Sveriges regering trycker på mycket hårdare för att biogasen också ska vara en viktig del av den här strategin.

I dokumenten talas det konsekvent om naturgas hela vägen igenom. Vi tycker att det är ett ensidigt synsätt som försvagar hela den här strategin avsevärt. Dessutom tycker vi att det inte ligger i linje med det EU säger sig vilja arbeta för, nämligen att gå ännu mer mot en förnybar energiförsörjning. Då är övergången från naturgas till biogas helt naturlig i det avseendet också. Det var det första jag ville ta upp.

Sedan har jag en fråga om att det i dokumenten står att Sverige bara har en förbindelse och att det därför gör att vi inte behöver anpassa oss till regelverken. Men det har ju funnits planer på en förbindelse till Norge också, vilket skulle göra att vi skulle ha försörjning från två länder.

Om den förbindelsen blir av, hur skulle det påverka det svenska regelverket och Sveriges förhållande till EU när det gäller gasfrågan?

Avslutningsvis har jag en till fråga. Det står i den svenska ståndpunkten i dokumentet att man ska använda sig av både marknadsbaserade och icke marknadsbaserade styrmedel. Skulle statssekreteraren kunna beskriva vad det är man menar med de två olika begreppen? Vilka marknadsbaserade och vilka icke marknadsbaserade styrmedel är det man ska använda sig av?

Anf. 166 ORDFÖRANDEN:

Det är viktigt att markera att det inte är en beslutspunkt i dag utan bara information. Men markeringar, kommentarer och upplysningar är självklart välkomna ändå.

Anf. 167 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Jag var på väg att påminna om det också.

Till sakfrågorna: Det är väl i grunden så att den här förordningen handlar om gas inklusive biogas. När biogasen flödar i näten omfattas den i huvudsak av samma principer som finns i direktivet. Att kunna byta bränslekälla är ju en viktig del i försörjningen. Jag delar Bolunds bedömning av biogasens potential i framtiden. Den har sin plats i det här sammanhanget, men att driva fram utvecklingen sker med andra styrmedel och på andra områden. Men förordningen gäller i princip biogas också.

Om man på nytt skulle ta upp projektet med en anslutning till Norge skulle enligt min bedömning vår försörjningstrygghet öka. Vi skulle kunna ha gasförsörjning från två håll och inte från ett. Men det är inte nödvändigt för att fylla förpliktelsen enligt den här förordningen. Den kommer väl snarast att dubblera de andra sätt vi nu uppfyller förordningen på.

Till sist är jag inte säker på det exakta ordvalet i formuleringen om marknadsbaserade styrmedel. De marknadsbaserade lösningarna, kanske man skulle säga, handlar om att man i de kommersiella avtalen också kan innefatta sådant som att priset är justerat efter möjligheten att koppla bort när det är brist på gas. Men jag har lärt mig när jag har ställt frågor till tjänstemännen att detta att koppla bort icke prioriterade kunder egentligen är en icke-marknadslösning. Det är ett ingrepp från regleraren som ger de möjligheterna. Man ska alltså möjligen vara noggrann med orden. Det är en kombination av de olika åtgärderna. Men inget handlar om det här fysiska att bygga nya ledningar eller att vända flödena.

Anf. 168 ORDFÖRANDEN:

Har vi ytterligare frågor om detta? Jag finner inte så. Då tackar jag för informationen i den punkten.

Vi går vidare till punkt 6 om bidrag till förberedelse av Europeiska rådets möte den 17 juni 2010, alltså junitoppmötet.

Där är det så som kansliet förtjänstfullt har skrivit överst i kansli-kommentarerna att riksdagens behandling av 2020-frågorna, liksom regeringens, görs i väldigt många olika råd och vid väldigt många olika tillfällen. Därför skriver man numera konsekvent att behandlingen sker på väldigt många ställen, så slipper man läsa upp allihop. Dock kan jag särskilt nämna i den här punkten att kappan för riksdagens ståndpunkter i

2020-frågan är betänkande 2009/10:FiU29, alltså finansutskottets betänkande nr 29. Där finns riksdagens generella uppfattning om 2020, och där finns också reservationer i vissa delar från s, v och mp.

Så sent som i förrgår fattade också riksdagen beslut i frågan om just Sveriges del av målen för energieffektivisering i form av näringsutskottets betänkande 2009/10:NU18.

Senast vi i nämnden behandlade Europeiska rådets förberedelser var den 5 mars inför Europeiska rådets vårtoppmöte. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt med avvikande meningar från s, v och mp. Vill man fördjupa sig i de olika delbehandlingarna anmäldes det vid det sammanträdet, så det kan man spåra.

Anf. 169 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Under denna diskussionspunkt kommer kommissionen att redogöra för den dialog man har haft med medlemsländerna beträffande nationella mål för energieffektivisering. Det kommer att bli tillfälle för ministrarna att kommentera dem. Bakgrunden är att beslutet i Europeiska rådet i februari om 2020-strategin, alltså den stora, innehåller mål på fem olika områden. Ett sådant område är klimat och energi. När det gäller de nationella målen kommer det att ske en avstämning vid toppmötet nu i juni.

På energi- och klimatområdet är det förhållandevis enkelt. Man har i princip klippt in de 2020-mål som redan tidigare har fastslagits i energi- och klimatpaketet. Det handlar om att minska utsläppen av växthusgaser, ökad andel förnybar energi och effektivare energianvändning.

De nationella målen för klimat och förnybar energi är i en omsorgsfull och svår, men lyckosam och framgångsrik process. De är nedbrutna i nationella mål och bindande sådana. Det finns ett helt regelverk på plats redan. Effektiviseringsmålet är däremot ännu inte uttryckt som något bindande mål och det är heller inte nedbrutet på nationell nivå. Därför har man efter EU-toppmötet fått i gång dialogen och diskussionen om huruvida det ska kunna göras och hur. Tanken i hela 2020-processen är att det ska ned på nationella mål.

Det har bekräftat den bild vi hade sedan tidigare, nämligen att energieffektiviseringsmålet är ännu mer komplext och mångfacetterat och svårt att hantera i 27 olika länder. Det handlar om hur målet ska formuleras, hur olika prognosmodeller ska användas och mot vad man räknar procenten minskningar och ökningar. Vet man egentligen vad som är base line och vad som är resultat av åtgärder? Hur ska nationella mål förhålla sig till EU? Hur ska effektiviseringsmålet förhålla sig klimatmålen?

Vi tycker att ordförandeskapet har gjort en bra sammanfattning. Den belyser många av de frågor som har rests och diskuterats. Effektiviseringsfrågorna var ju vår huvudprioritet under ordförandeskapet under hösten. Vi nådde också framgång på alla de konkreta punkter som vi hade satt upp som mål och hade på dagordningen. Det viktigaste är ju att det händer saker och sker förändringar och att vi når resultat.

När det gäller målen menar jag att det är klokt att hålla fast vid det som har sagts. I den stora EU 2020-strategin, det vill säga toppmötets, bör energieffektiviseringsmålet precis som alla andra inte formuleras som bindande utan som vägledande för medlemsländerna. Det bör följas upp, om inte annat av det skälet att tiden är väldigt kort när allt ska på plats. Diskussionen om hur effektiviseringsmålet kan preciseras och

2009/10:40
28 maj

förbättras och eventuellt göras bindande bör ske i diskussion mellan energiministrarna inför fortsättningen av energipolitiken och den energi-effektiviseringsstrategi som beräknas antas i början av nästa år. Det finns tidsutrymme för diskussioner för att analysera frågorna ordentligt.

Eftersom det har blivit två parallella processer vill vi hantera effektiviseringsmålet i den stora toppmötesstrategin på det sätt man gör med alla de andra målen. Det finns en grund för det. Den fortsatta processen bör ske på energiministernivå när det gäller hur man eventuellt kan ytterligare specificera och följa effektiviseringsmålet. Där kommer man också att föra diskussionen om huruvida det ska vara bindande eller inte.

Anf. 170 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Det är bra att statssekreteraren säger att det är två parallella processer. Det blir som ett mål på målets mål. Det kan ibland upplevas som bekymmersamt. Det är viktigt att vi har bra och tydliga mål att arbeta efter. Där tror jag att vi är relativt överens.

Jag har egentligen ingen fråga. Det hänger ju samman med EU 2020. Vi har en annan politik på området när det gäller klimat och energi och vill sätta lite högre mål och ha lite högre krav. Det känns lite osäkert om vi ska anmäla avvikande mening mot bakgrund av att vi har en annan politik på området eller om vi bara ska markera att vi har en annan politik på området. Det här är ju information. Samtidigt är det inför den 17 juni. Ordföranden kanske kan tydliggöra det.

Anf. 171 ORDFÖRANDEN:

Det är inte helt enkelt. Enligt mina noteringar är det diskussion. Eftersom det är politiska frågor där det finns lite konflikt kommer jag att förfara så att jag tar ställning till regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar som det heter. Om man inte håller med regeringen i frågan i dag får man anmäla avvikande mening om man vill.

Partierna äger ju det, men jag noterar att det i fråga om 2020 i största allmänhet finns reservationer från s, v och mp. I näringsutskottets och kammararens behandling av den här frågan i energieffektiviseringsdelen var vi överens, i alla fall i onsdags. Hur man tolkar det i dag är upp till varje enskilt parti.

Vi funderar över det en stund till. Allt som Carina Adolfsson Elgestam har sagt står i de stenografiska uppteckningarna och är framfört även till regeringen.

Anf. 172 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag blir lite bekymrad om ordföranden tolkar det som att vi var överens bara för att det inte var några avvikande meningar i näringsutskottet i går. Det betyder inte att vi var överens. Det var en informationspunkt. Därför har vi inte rätt att ha avvikande meningar.

Anf. 173 ORDFÖRANDEN:

Jag syftar på kammarbehandlingen av betänkande 2009/10:NU18 om genomförande av direktiv om förnybar energi för svensk del. I näringsutskottet var det mycket riktigt bara information. Det syns inte i protokollet, men det är viktigt att slå fast.

Min fråga rör om mål ska vara bindande eller icke bindande. Vi har trott att det var enighet i Sveriges riksdag och även med regeringen om att det borde vara ett bindande mål. Därför blev vi litet förvånade över att det står att regeringen delar kommissionens uppfattning att det ska vara icke bindande. Det verkar som om regeringen i så fall har ändrat uppfattning, eller också har man aldrig haft uppfattningen att det ska vara bindande.

Vår uppfattning är att energieffektivisering är en av de absolut viktigaste åtgärderna för att få ett hållbart energisystem. Jag noterar att även näringsministern ofta säger att det är viktigt och att den sparade kilowatttimmen är den viktigaste och bästa för miljön. Därför är det förvånande att man från regeringens sida accepterar att alla andra klimatmål som har lyfts upp ska vara bindande men att just effektiviseringsmålet ska vara frivilligt.

Jag noterar att det har lett till komplikationer. Sveriges regering har till exempel valt en annan definition av effektivisering än vad EU har som standard. EU utgår från en prognos av energianvändningen. Det gör inte Sveriges riksdag utan har ställt sig bakom ett annat mål. Det gör att det blir komplicerat att jämföra olika länders effektiviseringsarbete. Det skapar stora bekymmer. Därför tycker jag att det är synd att regeringen väljer att lägga sig och acceptera att detta ska vara ett frivilligt åtagande. Det gör också att det blir olika ambitionsnivå i olika länder.

Jag har svårt att förstå det långa anförandet om varför det skulle vara så svårt att ha ett mål för effektivisering. Det finns ju en vedertagen princip, nämligen energianvändning per bnp. Utvecklingen över tid handlar om hur effektivt man kan använda energiresurserna för att skapa ekonomiskt utrymme. Både bnp och energianvändning rapporteras in till EU från alla medlemsstater. Därför borde det vara ganska lätt att göra en jämförelse av hur effektiviteten i ekonomin utvecklas. Det vore intressant att höra varför statssekreteraren inte anser att man kan använda den metod som brukar betraktas som gängse.

Även om vi nu inte har möjlighet att anmäla avvikande mening tycker vi att man ska ha detta som en bindande målsättning precis som de övriga målsättningarna på energiområdet, till exempel när det gäller förnybar energi. Vi har svårt att se varför det skulle vara svårare att ha ett bindande mål för effektivisering än för hur mycket förnybar energi som länderna kan leverera in. Därför vill vi anmäla avvikande mening som säger att det här bör vara ett bindande mål och att Sverige bör arbeta för det.

Anf. 175 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Jag kanske var otydlig. Formellt har inte regeringen, riksdagen eller EU-nämnden tagit ställning till bindande eller icke bindande mål när det gäller energieffektivisering. Den processen pågår. Det jag försökte beskriva var att vi inte anser att man under de här två veckorna ska försöka lösa den processen hos stats- och regeringscheferna tillsammans med hela världsutvecklingen till 2020. Vi tror inte att det blir bra. Den diskussionen bör föras bland energiministrarna och ges den tid den förtjänar, särskilt om man ska ha ett bindande mål som kommer att få juridisk betydelse med uppföljning, bötesfällning med mera. Där uppträder

många svårigheter. Man bör därför ha en grund för det. Det har man inte i det här sammanhanget när det gäller det mest övergripande politiska. Det var vad jag sade. Den diskussionen bör föras bland energiministrarna. I detta sammanhang bör energieffektiviseringsmålet behandlas som de andra målen i den stora EU 2020-strategin för forskning och utveckling. Därmed återstår den fortsatta diskussionen.

Eftersom det nämdes vill jag säga att vi prioriterade det som Carina Adolfsson Elgestam var inne på, nämligen att hitta ett bra, tydligt och enkelt mål när vi satte det svenska. Vi använde exakt den princip som Per Bolund beskriver, energianvändning per bnp och capita. Det är enkelt, pedagogiskt och begripligt. Vid den tiden fanns det inte något begripligt sätt att förstå EU-målen. Det jobbades med olika prognoser och inte den enkla princip som Per Bolund beskriver. Vi valde den som ni talar om. Vi tyckte att det var viktigt. Med det har vi också skaffat oss ett mål för energieffektivisering. I svensk energipolitik har det inte funnits något kvantifierat mål för övergripande energianvändning fram till 2020.

Det kommer säkert under perioden att visa sig att man kan sofistikera sättet att beskriva målet. Jag tror att vi i praktiken kan nå längre. Den diskussionen kan vi fortsätta att ha. Det var precis de avvägningarna vi gjorde eftersom vi låg före EU-processen. Jag tycker att den bör fortsätta där den hör hemma, bland energiministrarna. Det är bra om även den eventuella avvikande meningen kan preciseras så att vi så tydligt som möjligt kan se vad vi är överens om och vad vi inte är överens om. Även i övrigt är det bra. Det underlättar för regeringen. Vår ambition är att så långt som möjligt samla riksdagen och svenska folket bakom en svensk standpunkt. Om det ska anmälas en avvikande standpunkt bör vi så långt som möjligt förstå hur den ser ut och ha möjlighet att förhålla oss till den och eventuellt se till att vi är mindre avvikande.

Anf. 176 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Vi vill anmäla avvikande mening. Vi hänger upp det på det som är kopplat till EU 2020. Med den bakgrunden har vi en större vilja när det gäller klimat- och energipolitiken. Vi tycker att man kan göra mer. Det är en reservation som finns i finansutskottet. Det är en rödgrön gemensam överenskommelse i klimat- och energipolitiken. Vi vill markera detta inför mötet den 17 juni.

Anf. 177 ORDFÖRANDEN:

Jag vill bolla över formfrågan till statssekreteraren en gång till. Det finns inte bindande mål i dag. Av statssekreterarens föredragning låter det som att det heller inte är på bordet på rådets möte. Ska, kan eller kommer frågan om bindande mål att behandlas på rådet? Annars är det ju svårt att förhålla sig till den oavsett vad man tycker i sak.

Anf. 178 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Vi vet inte vad ministrarna kommer att vilja prata om. Det som är på bordet är en rapport över konsultationerna om energieffektiviseringsmålet inför toppmötet. Någon fråga om bindande mål eller inte finns inte på bordet. Jag har svårt att se att den kommer att vara det vid toppmötet.

Anf. 179 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Vi är tillbaka till ingressen. Det är en komplex fråga där energieffektiviteten är en liten del i ett stort paket. Helheten är från det stora paketet ned till det lilla som är specifikt om energieffektivitet.

Här har vi också haft lite skilda meningar mellan partierna, mellan oppositionen och majoriteten. Det är mot bakgrund av detta som vi anmäler avvikande mening. Men vi hänger upp det på det som är kopplat till de skrivningar som vi har om energipolitiken i EU 2020.

Anf. 180 ORDFÖRANDEN:

Då är det noterat.

Anf. 181 PER BOLUND (mp):

Vad som kommer upp på mötet beror på vad ministrarna själva vill ta upp, som statssekreteraren sade. Det är klart att om den svenska ministern vill ta upp om målet ska vara frivilligt eller inte är det klart att det kommer att komma upp på agendan. Därför är det självklart att det finns möjlighet att diskutera denna fråga även på detta ministerrådsmöte.

Man kan också fråga sig: När skulle en svensk regering ta upp en sådan fråga om inte när man diskuterar målet om effektivisering inom EU? Jag skulle vilja säga att det känns som ett naturligt tillfälle. Det är svårare att ta upp det på ett helt annat rådsmöte.

Statssekreteraren får det att låta som att det är en ny process angående om målet ska vara bindande eller icke bindande. Det är inte sant. Denna diskussion har pågått ända sedan EU började diskutera 2020-målsättningarna. Där har effektivisering hela tiden varit med, och det har varit en diskussion om det skulle vara bindande eller inte bindande. Vi från Miljöpartiets sida har vid varje tillfälle framfört att detta ska vara ett bindande mål. Vi har gjort det vid ett stort antal tillfällen, både här i EU-nämnden och i riksdagen i övrigt.

När regeringen nu tydligt säger att man delar kommissionens uppfattning att detta mål ska vara icke bindande är det klart att vi måste vidhålla vår uppfattning och stå fast vid den. Det gör vi nu i en avvikande mening. Det är svårt för mig att förstå att statssekreteraren inte förstår att vi har den uppfattningen eftersom jag har framfört det flera gånger tidigare till statssekreteraren.

Anf. 182 ORDFÖRANDEN:

Då är detta noterat och preciserat.

Anf. 183 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Jag har noterat att det har varit Miljöpartiets ståndpunkt att det övergripande målet ska vara bindande. Nu är det icke bindande i de EU-beslut som föreligger.

Jag hoppas att Per Bolund också förstår mig när det gäller det som jag säger i dag. Om detta ska förändras i EU handlar det inte om olika partiers ståndpunkter – med all respekt för det. Men om hela EU-systemet ska gå från ett icke bindande mål till ett bindande med allt vad som följer av detta är det naturliga tillfället att ta upp det inte i detta sammanhang i energiministrarnas informella diskussion och input till den jätteövergri-

pande EU 2020-strategin utan just i diskussionen kring energieffektiviseringshandlingsplanen som energiministrarna kommer att göra. Det är där den frågan hör hemma. Det är det som jag säger i dag.

Anf. 184 ORDFÖRANDEN:

Rakare passning än så är svår att hitta.

Anf. 185 PER BOLUND (mp):

Jag ska inte förlänga denna diskussion, men min uppfattning är, efter att ha följt EU-frågor under en ganska lång tid, att det är lämpligt för en regering som vill ändra en agenda att kontinuerligt föra upp den frågan och föra en diskussion om den. Om man för in den diskussionen väldigt sent i processen brukar det vara mycket svårare att ändra något. Därför tycker jag att det är lämpligt att man vid varje tillfälle när effektiviseringsmål diskuteras inom EU faktiskt lyfter fram frågan och för diskussion om den.

Anf. 186 ORDFÖRANDEN:

Även det är noterat.

Anf. 187 DÉSIREE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Detta är inte mina frågor till vardags här i riksdagen. Men jag tycker att det känns märkligt. Det som Per Bolund på något sätt kommer in på är om vi ska styra över andras nationella mål som man fattar beslut i varje parlament.

Som jag har uppfattat det, precis som regeringen skriver här – statssekreteraren får säga ifrån om jag har fel – fattar alla länder beslut om sina nationella mål, och dessa beslut måste fattas i parlamenten. Jag trodde att Miljöpartiet stod bakom att vi ska ha den nationella beslutan-derätten kvar.

I EU 2020 har vi mål om till exempel kvinnors representation. Det innebär inte att vi kan gå in i nationell lagstiftning och tala om exakt hur detta ska genomföras eller att vi i lagstiftningen ska föra in att vi ska ha en viss målsättning när det gäller kvinnors representation på arbetsmarknaden.

Jag uppfattar att det är på samma sätt med detta. Det är ett mål som ska uppnås. Jag tycker att det står så bra i dokumentet från kansliet att det den 25–26 mars bestämdes att medlemsstaterna i dialog med kommissionen ska ta fram nationella mål kopplade till varje övergripande mål som man enats om inom ramen för strategin.

Som jag uppfattar det ska de nationella mål som varje parlament fattar beslut om på något sätt korrelera med de övergripande målen, och det ska kommissionen ständigt bevaka. Jag kan ha fel. Men det skulle vara intressant att höra om jag har uppfattat det rätt eller om jag har tänkt fel.

Anf. 188 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Som jag ser det är det alldeles korrekt uppfattat. Det är så vi menar att energieffektiviseringsmålet i detta sammanhang bör behandlas, som alla andra.

Anf. 189 PER BOLUND (mp):

Detta blev en väldigt intressant diskussion. Jag blev lite överraskad över att statssekreteraren gav det svaret på denna fråga. Jag blev överraskad över frågeställaren. Jag trodde att det fanns en bred uppslutning kring att vi har bindande mål inom EU när det gäller till exempel utsläpp av växthusgaser och när det gäller andelen förnybar energi som ska in i energisystemet.

Ska jag tolka Désirée Pethrus Engström som att man då ska riva upp de bindande mål som finns inom andra områden? Det är precis det som det handlar om. Man ställer krav på de nationella parlamenten att de ska uppnå vissa mål. Det är precis det som vi anser är relevant att göra även när det gäller effektivisering.

Om Désirée Pethrus Engström har någon tydlig uppfattning om att det skulle vara väsensskilt mellan att ha ett effektiviseringsmål och att ha ett förnybarhetsmål skulle det vara intressant att höra om detta väsensskilda består.

Anf. 190 ORDFÖRANDEN:

Jag uppmanar alla som vill att gå tillbaka till nämndens stenografiska uppteckningar från våren 2007 då vi behandlade de stora EU-målen och som ligger så att säga ligger bakom allt detta. Generaldebatten om detta har vi haft, och den lär garanterat att fortsätta. Men det är utifrån det som vi nu ska behandla denna del. Jag tror att det, oavsett vad man tycker i sak, har framgått vad rådet ska göra med den. Det har gjorts markeringar. Man får tycka vad man vill om dem, men de är gjorda och framförda.

Vill statssekreteraren avslutningsvis kommentera detta?

Anf. 191 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Jag hoppas att vi har övergått till en process där vi försöker att förstå varandras ståndpunkter. Bara för att inte lämna några tvivel kan jag säga att det självklart inte finns några planer på att riva upp bindande beslut i energi- och klimatpaketet.

Anf. 192 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Nej, absolut inte. Däremot får vi aldrig gå ifrån riksdagens roll, att riksdagen har en beslutanderätt kvar.

Anf. 193 ORDFÖRANDEN:

Med detta tror jag att vi kan runda av denna fråga som är en diskussionspunkt. Jag finner att det finns majoritet för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga. Jag noterar de motiverade avvikande meningar som har framförts av Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Vi går vidare till punkt 7 om en ny energistrategi för Europa 2011–2020. Apropå gamla 2007-mål är denna fråga senast behandlad i nämnden inför Europeiska rådet i mars 2007. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt. Sedan bestämde toppmötet då att man ska återkomma till våren 2010 om detta. Nu är det dags att diskutera frågan.

Sedan står det: Eventuellt antagande av slutsatser. Regeringen får kommentera vad man tror förväntas hända och vad rådet ska göra och hur långt det har kommit.

Anf. 194 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Jag tror att denna fråga på sitt sätt är ny, men den har varit uppe.

Anf. 195 ORDFÖRANDEN:

Tekniskt sett är den ny. Det hade utlovats att den skulle komma.

Anf. 196 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Då är jag med. Avsikten och planeringen var att man under årets vårtoppmöte skulle anta dels den övergripande post-Lissabon-strategin, 20-20-20-strategin, som vi nyss har talat om, dels en energipolitisk strategi. Men förseningar med fördraget och den nya kommissionen har gjort att man har fokuserat på post-Lissabon-strategin och inte kunnat fullfölja detta på det sätt som det spanska ordförandeskapet säkert hade hoppats.

Det som har hänt är att kommissionen alldeles nyligen har lanserat en konsultationsprocess inför den process som nu i stället börjar.

Förslaget till slutsatser på denna punkt handlar egentligen helt och hållet om proceduren. Det ska komma ett utkast i december. Strategin ska enligt den nuvarande planen antas på vårtoppmötet 2011. Man bekräftar främst redan överenskomna målsättningar, bindande och icke bindande, apropå den diskussion som vi nyss har haft. Man vill också ta ett perspektiv bortom 2020 i den nya energipolitiska strategin. Sedan är det ett antal övergripande vägledande principer om proportionalitet och rättsliga och finansiella hänsyn och så vidare i sedvanlig ordning.

Vi tycker att slutsatserna, såsom de är begränsade till procedurella frågor, är riktiga, och vi vill från svensk sida stödja utkastet eller förslaget från ordförandeskapet.

Vid diskussionerna med näringsutskottet i går inbjöd jag fackutskottet att ge sitt bidrag i denna konsultationsprocess där Sverige ska svara under de första dagarna i juli. Det tycker jag är ett typexempel på att fackutskotten kan bidra i ett tidigt skede.

Man kan säga redan nu att vår allmänna hållning naturligtvis är att den fortsatta strategin fortsatt måste präglade de tre benen i energipolitiken som handlar om försörjningstrygghet, ekologisk hållbarhet, i synnerhet klimatet, och ekonomisk konkurrenskraft. Det är viktigt att vi har perspektivet att världen inte upphör 2020 utan att det helt uppenbart finns mer ambitiösa mål bortom 2020. Den politik som nu formas måste ta sikte på den perioden redan nu när det gäller teknikutveckling och utveckling av de europeiska elnäten och så vidare. Så småningom blir det en konkretion när vi kommer så långt.

Anf. 197 ORDFÖRANDEN:

Utkast till slutsatser finns, som sagt, i den kommenterade dagordningen.

Anf. 198 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Detta är en fråga som det inte kommer att fattas beslut om förrän våren 2011 om jag har förstått det hela rätt. Statssekreteraren har här, precis som i näringsutskottet i går, sagt att man kommer att efterfråga fackutskottets synpunkter i frågan. Då får vi all anledning och alla möjligheter att vara med och påverka.

I detta läge avser vi inte att anmäla någon avvikande mening eftersom vi i dagsläget inte vet hur förslaget kommer att se ut från svensk sida. Annars kan vi hänvisa till att vad gäller det som någonstans blir övergripande i fråga om EU 2020 har vi i detta perspektiv en annan hållning just i fråga om det som är kopplat till energipolitiken. Vi skriver också tydligt att vi har högre ambitioner utifrån ett EU-perspektiv. Men mot bakgrund av detta avstår vi från avvikande mening i dag och ser från fackutskottet fram emot att få ta del i denna process.

Anf. 199 ORDFÖRANDEN:

Även under denna punkt, precis som i alla frågor, äger partierna sina ståndpunkter. Jag ska inte ge mig på att tolka dem utan bara påminna om att det tekniskt sett är en beslutspunkt eftersom det föreligger slutsatser. I dessa tar strategin sikte på perioden bortom 2020. Det ingår så att säga i regeringens ståndpunkt. Jag noterar detta.

Anf. 200 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Såvitt jag förstår sade statssekreteraren att det i dag enbart var fråga om formfrågor och processfrågor och ingenting annat. Var det fel uppfattat?

Anf. 201 ORDFÖRANDEN:

Det finns ett utkast till slutsatser som vi ändå förhåller oss till. Hur regeringen vill att slutsatserna ska se ut framgår av den kommenterade dagordningen och av statssekreterarens föredragning. Vill statssekreteraren komplettera detta så att vi vet vad vi har att förhålla oss till?

Anf. 202 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

De slutsatser som man tar ställning till handlar om de procedurella frågorna i rådet.

Anf. 203 ORDFÖRANDEN:

Då verkar vi vara överens om dem i sak.

Anf. 204 PER BOLUND (mp):

Jag tycker att det är bra att regeringen lyfter blicken och vill ha en diskussion även om vad som händer bortom 2020-målet, det långsiktiga målet.

Däremot är det lite mer diffust vad regeringen har för vision för energipolitiken fram till 2050. Det skulle vara intressant att höra lite mer preciserat vad man föreslår för vision för Europa. Från Miljöpartiets sida är vi tydliga med att vi vill se en utveckling mot ett energisystem som är till hundra procent förnybart både i Sverige och i Europa. Då är det vik-

tigt att denna strategi inriktas så att den inte ligger i strid med en sådan utveckling utan tvärtom stöder en utveckling mot ett sådant mål.

Där är vi oroadе över de andra dokument som har diskuterats här i EU-nämnden om till exempel ny energiteknik. Vi anser inte att de ligger i linje med en sådan utveckling utan tvärtom fäster Europa i ett fossilt energisystem.

Därför är det väldigt intressant att höra hur regeringen ser på den visionen. Om man vill ha en diskussion om fram till 2050 måste man också ha någon form av vision för vad man vill att utvecklingsplanen ska ha för inriktning. Det skulle vara intressant att höra om regeringen delar den visionen att vi ska ha ett förnybart energisystem och hur man kan anpassa processen fram till dess så att den inte står i strid med en sådan vision.

Anf. 205 ORDFÖRANDEN:

Såvitt jag förstår står det i utkastet till slutsatser bara att rådet föreslås notera att kommissionen vill presentera strategier för efter 2020 till 2050. Det står inget om vad de skulle innehålla. Kan statssekreteraren kommentera det här? Hur mycket post 2020 tror statssekreteraren att det blir på rådet? Då får man förstås förhålla sig till det nu. Ska vi reda ut det först?

Anf. 206 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Jag tror att det inte blir någon större diskussion om innehållet den här gången, utan den kommer senare. Men eftersom ledamoten frågar kan jag försöka svara.

Regeringen har en vision för Sveriges energipolitik till 2050, som riksdagen också har beslutat om, som handlar om att energisystemet, egentligen hela svenska samhället, vid 2050 ska vara ekologiskt hållbart utan nettoutsläpp av koldioxid. När det gäller den europeiska agendan är det uppenbart att vi hela tiden har utgått från vad forskarna säger måste göras för klimatets skull, också när vi argumenterade för ambitiösare mål till 2020 och därmed vad EU måste anta till 2050. Där finns det i alla fall väldigt tydliga riktlinjer, som är regeringens ståndpunkt och också beslutade av riksdagen. Det är klart att det är regeringens utgångspunkt.

Om målsättningen från Miljöpartiet är hundra procent förnybart är det inte exakt detsamma. Men jag förväntar mig ändå, med den utgångspunkten, att vi till stora delar kommer att vara överens om innehåll, färdriktning och strategi. Det som sedan kommer ur EU-besluten är som vanligt kompromisser och diskussioner mellan 27 medlemsländer, så antagligen kommer ingen av oss att tycka att det är exakt vad vi önskade från början. Men det är vår utgångspunkt för de här diskussionerna från regeringens sida.

Anf. 207 ORDFÖRANDEN:

Den diskussionen återkommer, som sagt, i sak efter rådsmötet.

Anf. 208 BJÖRN HAMILTON (m):

Jag tycker att det är oerhört väsentligt och klokt att även riksdagen, eller utskottet, får vara med i den här diskussionen för att kunna ge sina

synpunkter och under hand gemensamt kunna komma fram till kloka beslut.

2009/10:40

28 maj

En sak som jag vill flagga för är långsiktigheten. Det är naturligtvis mycket viktigt att det inte bara hamnar på 2020 utan att vi kan se lite framåt, men att det samtidigt formuleras på ett sådant sätt att det är teknikneutralt. Det kan ju hända mycket på 50 år inom den här sektorn, som är väldigt utvecklingsbenägen just nu och där det forskas mycket och så vidare, så att man inte låser upp sig och på det sättet styr in forskningen eller utvecklingen mot någonting som kanske inte är det bästa för en framtid.

Jag skulle vilja skicka med det i sammanhanget.

Anf. 209 CARINA OHLSSON (s):

Jag har ungefär samma frågeställningar som Per Bolund hade. Även om själva diskussionen om vad innehållet ska vara kommer senare är det ändå formuleringar i den svenska ståndpunkten om åsiktsutbyte, att det ska spegla de energipolitiska pelarna och så vidare. När vi har sett dokument tidigare har det stått att för att till exempel nå klimatmålen och sänka koldioxidutsläppen är kärnkraften en viktig del. Sådana skrivningar har vi sett tidigare.

Då är frågan: Kommer de synpunkterna och den typen av innehåll att komma upp nu också när det står åsiktsutbyte? Eller är det på ett så generellt plan att man inte ens diskuterar till exempel framtida kärnkraftsbyggnad här också? Där har vi ju olika synpunkter, vad vi menar med miljömässig hållbarhet och hur vi ska kunna nå minskade koldioxidutsläpp. Där har vi olika lösningar, dels mellan olika länder, dels inom länder, som här i Sverige till exempel. När kommer det åsiktsutbytet? Det står bara att det kommer att ske ett åsiktsutbyte men inte vari det består när man läser den svenska ståndpunkten.

Anf. 210 ORDFÖRANDEN:

I det underlag vi har fått står det att strategin måste skissera målsättningar för hur energipolitiken kan bidra till klimatmålet 2050. Går det att vara tydligare i dag så varför inte? – även om det nu verkar utrett att de inte kommer att vara det på rådet. Vi ger statssekreteraren en möjlighet till att bli ännu tydligare på detta.

Anf. 211 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Till att börja med, med vetskap om de olika ländernas olika inställning just till kärnkraft, förefaller det mig ytterst osannolikt. Men jag kan inte svära på det där jag sitter att det i något gemensamt beslutat EUDokument står att kärnkraften är en viktig del för att nå målen. Jag har svårt att se att det skulle ha nått enighet någonstans. Men kärnkraften finns med på olika sätt. Det brukar oftast landa i att det är upp till den nationella politiken att fylla de övergripande målen.

På den mer konkreta frågan är svaret att det är just det som dessa slutsatser beskriver, var de här diskussionerna kommer att komma: När kommer förslaget? När kommer besluten? Det är ett sätt att beskriva precis den process som kommer att ta vid efter detta.

Anf. 212 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Det här är så långsiktiga strategier att min poäng är just att även här markera att de nationella parlamenten fortfarande måste kunna ha en diskussion som inte hela tiden landar i ett mål som nu sätts till 2050, utan att det hela tiden är en levande debatt i de nationella parlamenten, att vi kan höja ambitionsnivån om vi känner att det är nödvändigt och att vi hittar nya möjligheter att utveckla energieffektiviseringar och förändra energitillgången. Jag vill bara betona att vi inte låser fast oss vid att de nationella parlamenten fortsättningsvis inte kan driva på EU i de här frågorna, att man inte låser sig på lång sikt.

Anf. 213 ORDFÖRANDEN:

Jag vill bara säga två saker om riksdagsbehandlingen före och efter så att det blir klart.

Vi behandlade regeringens generella energipolitik redan förra året i näringsutskottets betänkande 2008/09:NU25. Där står det både det ena och det andra på kortare och lite längre sikt, och det har avgetts reservationer från dem som ville det i de punkter som finns. Jag nämner det här så att man hittar det i protokollet, så att alla kommer ihåg det.

Långsiktig strategi efter 2020: Det är väl tydligt att den inte ligger på bordet på rådet nästa vecka. Vi återkommer till behandlingen av den. Vad ska riksdagen göra åt det? Då konstaterar jag att riksdagsordningen tydligt kräver av näringsutskottet att utskottet ska bevaka sina frågor. Det här är väl en typisk sådan. Det är inget man behöver be om lov för, utan jag förutsätter att näringsutskottet kommer att göra det. Jag ser att det nickas på bägge sidor. Då vet vi det också.

Anf. 214 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Eftersom det då inte är alldeles tvärsäkert att det här bara är en formfrågediskussion tycker vi att vi för säkerhets skull ska anmäla avvikande mening här i enlighet med vad vi tidigare har reserverat oss för. Det talas ändå om ett åsiktsutbyte och sådana saker.

Anf. 215 ORDFÖRANDEN:

Men då måste jag ta mig friheten att fråga: till förmån för vilket agerande på kommande rådsmöte? Det är viktigt att det framgår i protokollet.

Anf. 216 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Vi har ju olika åsikter när det gäller energins framtid och till exempel marknaderna, hur de ska kopplas ihop. Vi vill gärna att man ska börja med en nordisk marknad med de baltiska länderna inkorporerade och sedan gå vidare. Vi har EU mot kärnkraften på många olika sätt.

Jag tror inte att statssekreteraren är okunnig om att vi har olika energipolitiska mål. Med tanke på att vi också tycker att 2020-strategin ska diskuteras på Europeiska rådet tycker vi att det är bra att vi för säkerhets skull anmäler avvikande mening nu.

Anf. 217 ORDFÖRANDEN:

Då är det noterat.

Jag är väl bekant med dessa olika ståndpunkter. Just därför har jag också en fråga.

Vi kommer hit som regering till EU-nämnden i riksdagen därför att parlamentets inflytande är viktigt för Sverige i EU-processen. Vi företräder svenska folket i Europeiska unionen. Vi gör det med stor respekt för riksdagen. Vi lägger stor möda på att ta fram underlag, beskriva ståndpunkter, ta diskussionen, lyssna, försöka hitta så bred samling som möjligt, också ha stor respekt för och förstå när det finns avvikande meningar och kunna klargöra dem, till exempel som jag och Per Bolund gjorde till sist.

Då blir det inte alldeles glasklart för mig, på en punkt som handlar om processen i EU för att fortsätta den energipolitiska diskussionen med tidsplaner och annat, hur denna avvikande mening från oppositionen ser ut. Eftersom jag har stor respekt för den här processen vill jag gärna förstå det. Jag hoppas att den är ömsesidig, så att vi kan ta det ansvar som jag tror att väljarna förväntar sig att vi tar när vi ska hantera Sveriges position i Europeiska unionen, som handlar om vår tids stora politiska utmaningar. Jag hoppas att vi kan anstränga oss för detta även på möten som är hyggligt offentliga.

Anf. 219 ORDFÖRANDEN:

Innan jag ger ordet till vice ordföranden vill jag bara haka på i all korthet. I de här slutsatserna står det till exempel tydligt att rådet uppmuntrar medlemsstaterna att jobba för att nå sina mål, det vill säga lämna till medlemsstaterna att göra det i detalj. Det behandlar vi inte heller på rådet.

Anf. 220 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Vi hade som utgångspunkt att vi inte skulle ha en avvikande mening i dag eftersom det enbart var formfrågor som skulle behandlas. Sedan får vi höra att det kommer att bli en diskussion och ett åsiktsutbyte, och då tycker vi att vi för säkerhets skull vill framföra de åsikter som vi har i sakfrågan, inte när det gäller det formella.

Utgångspunkten för oss var alltså att under punkt 7 inte ha en avvikande mening, beroende på att det bara var formfrågor. Men vi får höra att det inte bara är formfrågor utan även ett åsiktsutbyte, och då tycker vi att det är riktigt att göra på det här sättet.

Anf. 221 ORDFÖRANDEN:

Utkastet till slutsatser finns på de stora siffrorna 42 och 43, för er som vill gå tillbaka till dem och titta på vad rådet har liggande på bordet.

Anf. 222 PER BOLUND (mp):

Jag kan hålla med vice ordförande Susanne Eberstein. Jag har inte heller uppfattat att det var solklart när statssekreteraren gjorde sin genomgång att det bara skulle handla om processfrågor.

Man kan då ställa en kompletterande fråga: Kan statssekreteraren garantera att regeringen inte kommer att framföra sin egen energipolitik på

det här mötet och att det bara kommer att handla om processfrågor? I så fall behöver vi inte ha någon avvikande mening.

Anf. 223 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

De formella slutsatserna, det som är konkretion på mötet och som handlar om hur saker ska gå framåt och på vilket sätt, finns redovisade och finns också i underlaget. I den mån det handlar om substans är det just att vi bör se bortom 2020, även om det handlar om politik fram till 2020. Formellt handlar planen om perspektivet fram till 2020. Det är den enkla ståndpunkten i den delen. Jag trodde att vi delade den också. Men jag har förstått nu att det handlar om en upprepning av mer allmänna ståndpunkter i energipolitiken. Jag får väl förstå det så.

Anf. 224 ORDFÖRANDEN:

Jag får formmässigt beklaga detta. Jag tycker fortfarande inte att det framgår hur oppositionen hade velat agera annorlunda på detta rådsmöte i förhållande till det som ligger på bordet. Men jag tror inte att vi kommer så mycket längre i den diskussionen just i dag.

Jag finner att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt, så att även slutsatserna är skarpt behandlade, men noterar avvikande mening från s och mp.

Vi går till punkt 8, Internationella förbindelser på energiområdet. Det finns fem olika underpunkter till den, och samtliga är informationspunkter. Underlag är utsänt. Vill statssekreteraren säga något om dem?

Anf. 225 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Kort kan jag säga att det är just informationspunkter av varierande slag, men flera av dem är viktiga för EU:s samlade agerande på energiområdet.

Bland annat blir det en återrapport från energirådet som bildades mellan EU och USA under det svenska ordförandeskapet, som är ett av de viktigare resultat vi uppnådde, och återrapportering från de olika arbetsområdena energisäkerhet, forskning och teknik, också gemensam policyutveckling och lärande. Det är värdefullt att se ett konkret utfall av det jobb vi gjorde under ordförandeskapet.

Sedan handlar det bland annat om EU–Opec-dialogen, som blir allt viktigare i något slags relation mellan oljeproducerande och oljekonsumerande länder. Där finns det som heter International Energy Forum, som har lite den funktionen och har fått en växande roll i det internationella energisamtalet, kan man säga, om än icke allra högst prioriterat från den svenska regeringen.

I övrigt är det sedvanliga rapporteringspunkter.

Anf. 226 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i de frågorna.

Sedan är det telekommunikation och övriga frågor 9 e, f, g, h och i, där underlag är utsänt. Är det några av dem som statssekreteraren vill kommentera särskilt?

Nej, det kanske vid det här laget är bättre att jag svarar på de frågor som eventuellt finns.

28 maj

Anf. 228 ORDFÖRANDEN:

Då hör vi om det finns några sådana.

Anf. 229 PER BOLUND (mp):

Min fråga rör punkt 9 e och hänger ihop med den diskussion vi hade tidigare om långsiktiga mål kontra kortsiktiga åtgärder. Här är det då ett förslag om finansiellt stöd från gemenskapen till projekt på energiområdet. Då tycker vi, med anledning av den tidigare diskussionen, att det är väldigt viktigt att man riktar det här mot åtgärder som underlättar en övergång till ett förnybart energisystem.

Det vore intressant att höra hur regeringen ser på den konflikten, om regeringen stöder att man ger stora stöd från gemenskapen även till fossilbaserade energiprojekt.

Anf. 230 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Då tror jag att jag i svaret egentligen ska behandla punkterna 9 e och 9 f samtidigt, för de berör varandra. De kommer i någon mening i ologisk ordning.

Punkt 9 f handlar om energiprojekten i den här recovery plan. Och ja, svenska regeringen stödde att det i den också skulle vara rimligt att det ingick projekt som handlade om kollagring, alltså CCS, att försöka ta hand om koldioxid från fossil energiproduktion därför att det är en sådan stor del av elproduktionen i Europa, om än icke den svenska.

Däremot tyckte vi att det var alldeles för lite, och vi drev den linjen för att skapa mer utrymme för andra, förnybara, energislag och också för energieffektivisering. Vi nådde en bit på vägen men inte så långt som vi hade velat. Punkt 9 f är en redovisning av de projekten, i det här läget.

Där kommer man också att redovisa att det sannolikt kommer att bli en viss mängd resurser över. Det är väl det som punkt 9 e kommer att handla om. De här överblivna medlen, uppskattningsvis runt 3 procent eller drygt 100 miljoner euro – hur ska de användas? Sedvanlig svensk ingång i den typen av diskussioner är väl att de så långt det är möjligt bör återföras till medlemsländerna utifrån subsidiaritet och att man inte ska fatta fler överstatliga beslut än nödvändigt. Där finns det också en svensk långsiktig samsyn.

Alternativet är naturligtvis att de omdirigeras till nya projekt. Då kommer i så fall vår ståndpunkt att vara densamma som tidigare. Då är det sannolikt effektiviseringar som ligger högst på dagordningen. Men vi får återkomma till den frågan. Här är det bara en redovisning, när och om den kommer. Någon får väl rätta mig, men det är sannolikt finansministrarna som formellt kommer att hantera den där penningfrågan, tror jag.

Anf. 231 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen i de frågorna.

2009/10:40
28 maj

Återhämtningsplaner brukar hamna på Europaministrarnas bord också. Det är säkert med lite överallt, på toppmöten och sådant. Det märker vi. Det kommer säkert tillbaka i alla fall.

Då är vi klara med agendan. Är det något övrigt statssekreteraren vill ta upp med oss innan vi skiljs åt för i dag?

Anf. 232 Statssekreterare OLA ALTERÅ:

Nej, jag får tacka så mycket och önska er en god helg.

Anf. 233 ORDFÖRANDEN:

Tack detsamma!

Innehållsförteckning

2009/10:40

28 maj

1 § Rättsliga och inrikes frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statssekreterare MAGNUS GRANER	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 4 MAGDALENA STREIJFFERT (s)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Statssekreterare MAGNUS GRANER	3
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 8 Kanslirådet SIGNE ÖHMAN.....	3
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 10 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	4
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 12 Statssekreterare MAGNUS GRANER	4
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 14 Statssekreterare MAGNUS GRANER	5
Anf. 15 HELENA BARGHOLTZ (fp).....	6
Anf. 16 JOHAN LINANDER (c).....	6
Anf. 17 Statssekreterare MAGNUS GRANER	6
Anf. 18 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS.....	6
Anf. 19 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	7
Anf. 20 BODIL CEBALLOS (mp)	7
Anf. 21 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	7
Anf. 22 Statssekreterare MAGNUS GRANER	7
Anf. 23 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS.....	7
Anf. 24 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	8
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 26 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS.....	8
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 28 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS.....	8
Anf. 29 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 30 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS.....	9
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 32 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS.....	9
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 34 HELENA BARGHOLTZ (fp).....	9
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 36 Rättssakkunniga MARI-ANN ROOS.....	9
Anf. 37 Statssekreterare MAGNUS GRANER	9
Anf. 38 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 39 Statssekreterare MAGNUS GRANER	10
Anf. 40 ANTI AVSAN (m).....	11
Anf. 41 BÖRJE VESTLUND (s)	11
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 43 Statssekreterare MAGNUS GRANER	12
Anf. 44 Rättssakkunniga JENNY WULKER ROOS	12
Anf. 45 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	13
Anf. 46 Statssekreterare MAGNUS GRANER	13
Anf. 47 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 48 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	13

Anf. 49	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	13
Anf. 50	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 51	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	13
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 53	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	14
Anf. 54	ANTI AVSAN (m).....	15
Anf. 55	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	15
Anf. 56	Rättssakkuniga JENNY WULKER ROOS	15
Anf. 57	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	15
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 59	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	15
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 61	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	16
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 63	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	17
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 65	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	17
Anf. 66	MARYAM YAZDANFAR (s)	18
Anf. 67	KRISTER HAMMARBERGH (m)	18
Anf. 68	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	18
Anf. 69	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	18
Anf. 70	Internationelle chefsförhandlaren LARS WERKSTRÖM	18
Anf. 71	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	18
Anf. 72	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 73	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	18
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 75	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	19
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 77	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	19
Anf. 78	BODIL CEBALLOS (mp)	19
Anf. 79	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 80	Ämnesrådet ANNA-CARIN SVENSSON.....	19
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 82	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	20
Anf. 83	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 84	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	20
Anf. 85	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 86	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	21
Anf. 87	ANTI AVSAN (m).....	21
Anf. 88	Internationelle chefsförhandlaren LARS WERKSTRÖM	22
Anf. 89	Ämnesrådet MARIA HELLBERG	22
Anf. 90	HELENA BARGHOLTZ (fp).....	22
Anf. 91	Ämnesrådet MARIA HELLBERG	22
Anf. 92	HELENA BARGHOLTZ (fp).....	23
Anf. 93	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 94	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	23
Anf. 95	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 96	Statssekreterare MAGNUS GRANER.....	23
Anf. 97	ORDFÖRANDEN	24

Anf. 98	Statssekreterare MAGNUS GRANER	24	2009/10:40
Anf. 99	ORDFÖRANDEN	24	28 maj
Anf. 100	Statssekreterare MAGNUS GRANER	24	
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	24	
2 §	Rättsliga och inrikes frågor	25	
Anf. 102	ORDFÖRANDEN	25	
Anf. 103	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	25	
Anf. 104	ORDFÖRANDEN	25	
Anf. 105	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	26	
Anf. 106	BODIL CEBALLOS (mp)	27	
Anf. 107	ORDFÖRANDEN	27	
Anf. 108	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	27	
Anf. 109	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	27	
Anf. 110	ORDFÖRANDEN	27	
Anf. 111	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	28	
Anf. 112	ORDFÖRANDEN	28	
Anf. 113	BODIL CEBALLOS (mp)	28	
Anf. 114	ORDFÖRANDEN	28	
Anf. 115	BODIL CEBALLOS (mp)	28	
Anf. 116	ORDFÖRANDEN	28	
Anf. 117	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	28	
Anf. 118	ORDFÖRANDEN	29	
Anf. 119	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	29	
Anf. 120	ORDFÖRANDEN	29	
Anf. 121	Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	29	
3 §	Transport, telekommunikation och energi		
	(telekommunikation)	30	
Anf. 122	ORDFÖRANDEN	30	
Anf. 123	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG	30	
Anf. 124	ORDFÖRANDEN	31	
Anf. 125	CHRISTINA AXELSSON (s)	31	
Anf. 126	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG	31	
Anf. 127	ORDFÖRANDEN	31	
Anf. 128	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG	31	
Anf. 129	ORDFÖRANDEN	32	
Anf. 130	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG	32	
Anf. 131	CHRISTINA AXELSSON (s)	32	
Anf. 132	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG	32	
Anf. 133	ORDFÖRANDEN	32	
Anf. 134	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG	32	
Anf. 135	ORDFÖRANDEN	32	
Anf. 136	PER BOLUND (mp)	32	
Anf. 137	ORDFÖRANDEN	33	
Anf. 138	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG	33	
Anf. 139	PER BOLUND (mp)	33	
Anf. 140	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG	33	
Anf. 141	ORDFÖRANDEN	33	
Anf. 142	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG	33	
Anf. 143	ORDFÖRANDEN	34	
Anf. 144	PER BOLUND (mp)	34	

Anf. 145	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG.....	34
Anf. 146	CHRISTINA AXELSSON (s)	34
Anf. 147	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG.....	34
Anf. 148	Ämnessakkunniga LENA CARLSSON	35
Anf. 149	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG.....	35
Anf. 150	JOHAN LINANDER (c).....	35
Anf. 151	Ämnessakkunniga LENA CARLSSON	36
Anf. 152	CHRISTINA AXELSSON (s)	36
Anf. 153	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG.....	36
Anf. 154	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 155	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG.....	36
Anf. 156	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 157	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG.....	37
Anf. 158	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 159	Statssekreterare LEIF ZETTERBERG.....	37
Anf. 160	ORDFÖRANDEN	37
4 §	Transport, telekommunikation och energi (energi).....	38
Anf. 161	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 162	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	38
Anf. 163	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 164	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	38
Anf. 165	PER BOLUND (mp).....	39
Anf. 166	ORDFÖRANDEN	40
Anf. 167	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	40
Anf. 168	ORDFÖRANDEN	40
Anf. 169	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	41
Anf. 170	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	42
Anf. 171	ORDFÖRANDEN	42
Anf. 172	PER BOLUND (mp).....	42
Anf. 173	ORDFÖRANDEN	42
Anf. 174	PER BOLUND (mp).....	43
Anf. 175	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	43
Anf. 176	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	44
Anf. 177	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 178	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	44
Anf. 179	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	45
Anf. 180	ORDFÖRANDEN	45
Anf. 181	PER BOLUND (mp).....	45
Anf. 182	ORDFÖRANDEN	45
Anf. 183	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	45
Anf. 184	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 185	PER BOLUND (mp).....	46
Anf. 186	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 187	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd).....	46
Anf. 188	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	47
Anf. 189	PER BOLUND (mp).....	47
Anf. 190	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 191	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	47
Anf. 192	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd).....	47
Anf. 193	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 194	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	48

Anf. 195	ORDFÖRANDEN.....	48	2009/10:40
Anf. 196	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	48	28 maj
Anf. 197	ORDFÖRANDEN.....	48	
Anf. 198	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	49	
Anf. 199	ORDFÖRANDEN.....	49	
Anf. 200	SUSANNE EBERSTEIN (s).....	49	
Anf. 201	ORDFÖRANDEN.....	49	
Anf. 202	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	49	
Anf. 203	ORDFÖRANDEN.....	49	
Anf. 204	PER BOLUND (mp)	49	
Anf. 205	ORDFÖRANDEN.....	50	
Anf. 206	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	50	
Anf. 207	ORDFÖRANDEN.....	50	
Anf. 208	BJÖRN HAMILTON (m)	50	
Anf. 209	CARINA OHLSSON (s)	51	
Anf. 210	ORDFÖRANDEN.....	51	
Anf. 211	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	51	
Anf. 212	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	52	
Anf. 213	ORDFÖRANDEN.....	52	
Anf. 214	SUSANNE EBERSTEIN (s).....	52	
Anf. 215	ORDFÖRANDEN.....	52	
Anf. 216	SUSANNE EBERSTEIN (s).....	52	
Anf. 217	ORDFÖRANDEN.....	52	
Anf. 218	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	53	
Anf. 219	ORDFÖRANDEN.....	53	
Anf. 220	SUSANNE EBERSTEIN (s).....	53	
Anf. 221	ORDFÖRANDEN.....	53	
Anf. 222	PER BOLUND (mp)	53	
Anf. 223	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	54	
Anf. 224	ORDFÖRANDEN.....	54	
Anf. 225	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	54	
Anf. 226	ORDFÖRANDEN.....	54	
Anf. 227	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	55	
Anf. 228	ORDFÖRANDEN.....	55	
Anf. 229	PER BOLUND (mp)	55	
Anf. 230	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	55	
Anf. 231	ORDFÖRANDEN.....	55	
Anf. 232	Statssekreterare OLA ALTERÅ.....	56	
Anf. 233	ORDFÖRANDEN.....	56	